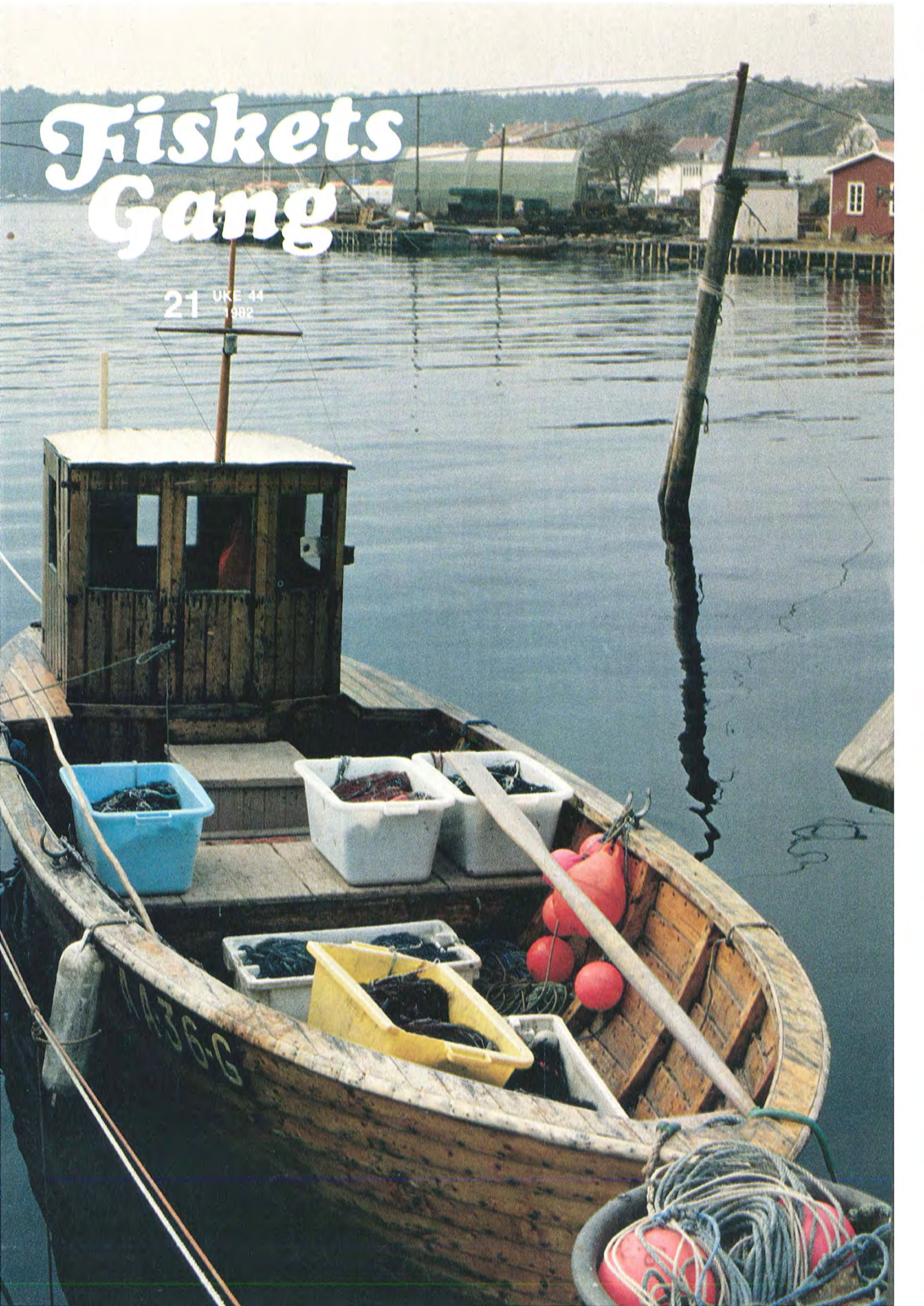

Fiskets Gang

21 UKE 44
1982

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren

68. ÅRGANG
Nr. 21 - Uke 44 - 1892
Utgis hver 14. dag
ISSN 0015 - 3133

Ansv. redaktør:

Sigbjørn Lomelde
Kontorsjef

Redaksjon:

Vidar Høviskeland
Kari Østervold Toft
Per Inge Hjertaker

Ekspedisjon:

Dagmar Meling
Kari Storli

Fiskets Gangs adresse:

Fiskeridirektoratet
Postboks 185, 5001 Bergen
Telf.: (05) 23 03 00

Trykt i offset
A.s John Grieg

Abonnement kan tegnes ved alle poststeder ved innbetaling av abonnementsbeløpet på postgiro-konto 5 05 28 57, på konto nr. 0616.05.70189 Norges Bank eller direkte i Fiskeridirektoratets kassakontor.

Abonnementsprisen på Fiskets Gang er kr. 100.00 pr. år. Denne pris gjelder også for Danmark, Finland, Island og Sverige. Øvrige utland kr. 125.00 pr. år. Fiskerifagstudenter kr. 60.00.

PRISTARIFF FOR ANNONSER:

Tekstsider:

1/1 kr. 1900	1/4 kr. 600
1/2 kr. 1100	1/6 kr. 450
1/3 kr. 750	1/8 kr. 350

Andre annonsealternativer
etter avtale

VED ETTERTRYKK FRA
FISKETS GANG
MÅ BLADET OPPGIS SOM KILDE
ISSN 0015-3133

INNHold — CONTENTS

En rapport om virksomheten: Humane avlivingsmetoder for hval Humane methods in whale-hunting	651
Orientering fra blåskjellutvalget: Blåskjellnæringa skynder seg langsomt Norwegian committee on blue mussels reports	655
Sognefjorden basisområde for blåskjell Blue mussels in Norway: The Sognefjord probably the main area in the future	658
Dir. Gunnar Sætersdal: Forskning må ikke bli spareobjekt Director Sætersdal, Institute of Marine Research, sums up the present situation for Norwegian marine research	660
NFFR dir. Roald Våge: Uten kvinner — ingen framtid No women — no future: How the population structure affects Norwegian fisheries	663
Fiskeriminister Thor Listau: «Det vil koste noe å oppnå et bedre beskatningsmønster!» — It will cost to establish a more rational catch pattern	664
F.G. oversikt over fisket 18.—31.10.82 Norwegian fisheries this period	672
Statistikk Statistics	675

Redaksjonen avslutta 3.11.82

Forsidefoto: Sigbjørn Lomelde

En rapport over virksomheten:

Humane avlivingsmetoder for hval

Av amanuensis Egil Ole Øen
Norges Veterinærhøgskole

I 1980 fikk Norge anmodning av Den Internasjonale Hvalfangstkommissjonen (IWC) å undersøke anvendelsen av høyhastighetsharpunen i hvalfangsten.

Fra norsk side ble det funnet nødvendig å gi prosjektet en videre målsetting, der man blant annet satte seg fore å gjennomgå fangstprosessen og utstyret systematisk med sikte på å optimalisere alle komponenter som har betydning for avlivingsprosessen.

Det skulle videre foretas en studie og utprøving av alternative avlivingsmetoder til konvensjonell harpun, eventuell konstruksjon og tilpassing av nytt personell. Amanuensis Egil Ole Øen ved Norges Veterinærhøgskole ble engasjert som leder for dette fem-årige prosjektet som startet 1. januar 1981. Han tar i denne artikkelen for seg hva prosjektet har gått ut på, og antyder også hvilket forskningsarbeidet som gjenstår.

Fiskets Gang har forøvrig på annet sted i dette nummeret den foreløpige konklusjonen av de forsøkene som har foregått med høyhastighetsprosjektilet.

Etter at prosjektet ble satt igang ble det i 1981 gjennomført følgende program:

- Problemerorientert litteraturstudium
- Feltarbeide, deltakelse i hvalfangst
- Innsamling av data vedrørende avlivingsstid
- Vurdering av fangstmetode og utstyr
- Innledende arbeider med høyhastighetsprosjektiler.

På bakgrunn av dette arbeidet ble det foretatt enkelte justeringer av fangstutstyret før fangsten i 1982.

Program 1982

- Feltforsøk: Høyhastighetsprosjektiler
- Ballistiske forsøk
- CO₂-harpuner (kulldioksyd)
- Forsøk m.h.p. bedring av våpen og utstyr
- Innsamling av data vedrørende avlivingsstid
- Publikasjon av resultater.

Til feltforsøkene var det avsatt 60 vågehval av den ordinære fangstkvoten.

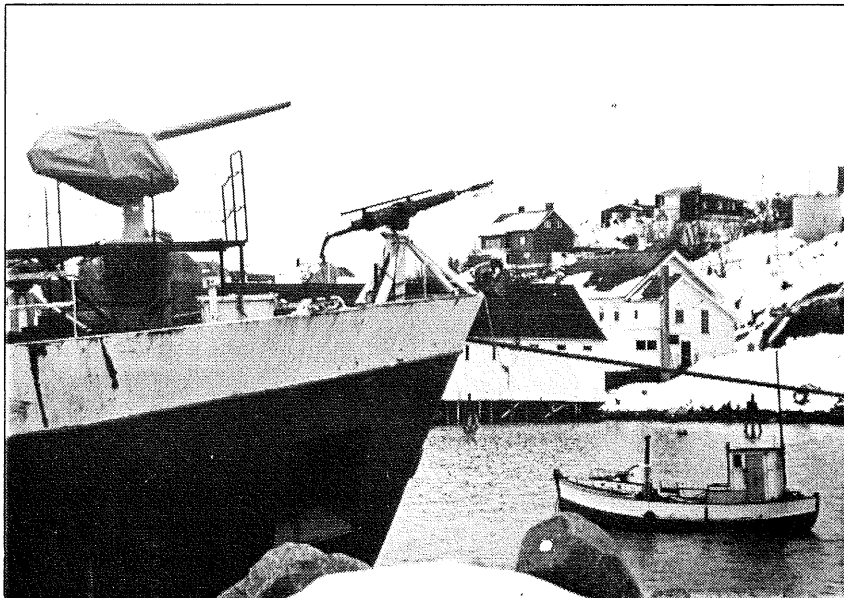
Gjennomførte feltforsøk

Det er til nå gjennomført to feltforsøk for utprøving av alternative metoder. Forsøkene har pågått i tiden 22. mars–19. april og 11. juli–28. juli 1982 i Vestfjorden, Nordland og Barentshavet, norsk og russisk sone. Til forsøket ble det leiet et fartøy, «M/S Asbjørn Selsbane», på 124 fot og med 6 manns besetning. Fartøyet må betegnes som den best utstyrte hvalbåt i den norske fangstflåten. Forsøkene samlete kostnader var på ca. 1.5 mill. kroner.

Høyhastighetsprosjektiler

I samarbeid med ekspertise på ammunisjon og våpen ble et 20 mm prosjektil med hastighet 1100 m/s og

Veterinær Egil Ole Øen er leder for de norske harpunforsøkene, og mener at hvalfangsten må sees under ett for at avlivingsmetodene skal bli best mulig.

anslagsenergi 6000 kgm valgt til forsøkene. Våpen for utprøving av prosjektil, ble utlånt fra Den norske marine og montert ombord i fartøyet. Våpenet ble betjent av en øvet skytter.

Forsøket omfattet følgende:

- Prøveskyting mot bevegelige mål
- Kulverteringsevne – rikosjettfare
- Skyting mot døde mål – målballistikk, terminaleffekt
- Skyting mot levende mål – drepeevne.

På bakgrunn av de resultater som forelå etter første feltforsøk, ble prosjektil modifisert og to nye typer ble prøvet i annet forsøk. Under feltforsøkene ble det fanget tilsammen 12 vågehval, hvorav 10 hval ble avlivet ved hjelp av høghastighetsprosjektiler.

Resultatene fra utprøvingen er under bearbeidelse og metodens anvendelighet er ennå ikke ferdig vurdert. Med forbehold om senere endringer, når den endelige vurdering foreligger, kan følgende antydes som en foreløpig konklusjon.

1. Et 20 mm prosjektil av en bestemt konstruksjon, med hastighet på 1100 m/s og anslagsenergi på 6000 kgm, kan avlive en vågehval øyeblikkelig ved treff i eller nær, hjerne og forreste del av ryggrad, på avstander opp til 70 m.
2. Ved treff i vitale organer i brysthulen vil hvalen dø i løpet av 2–3 minutter.
3. Treff i sårbare områder er vanskelig under fangstforhold.

4. Bruk av høghastighetsprosjektiler vil introdusere en høyre sikkerhetsrisiko i fangsten, især i kystnære farvann.

Modifisert utgave av konvensjonell harpun

En død eller bevisløs vågehval vil synke øyeblikkelig. En harpunering vil derfor alltid måtte finne sted ved vågehvalfangst. Uansett metode som senere vil bli benyttet til fangst av vågehval, har det sin egenverdi å finne fram til harpun typer med optimale ballistiske egenskaper.

Den konvensjonelle harpun (kaldharpun) som brukes i dagens fangst, har et kjegleformet hode. Det er observert at disse kan skrense eller rikosjettere ved treff i spiss vinkel mot hvalen. Gjennomskyting er likeledes vanlig, og fører til tap av energi som med fordel kunne vært omsatt i hvalen. I et forsøk på å bedre harpunens målballistiske effekt, ble det konstruert tre harpun typer med omarbeidet hodestykke. To ble konstruert etter under- tegnede tegninger og en etter modell fra en tidligere harpun type. Harpunene ble prøveskutt mot et mål konstruert spesielt for å måle harpunens bane i vannet, og de to førstnevnte typer ble videre brukt under fangsten. Resultatene var meget tilfredsstillende med hensyn på ytre ballistiske egenskaper, og de synes å være effektive under fangst. Antall avlivede hval med modifiserte harpuner er fremdeles for lite til å

Norge har fått i oppdrag å utprøve en høghastighetskanon. Litt av en bestykning for en hvalfangstskute!

trekke noen definitiv konklusjon, men det synes som de hval som ikke dør øyeblikkelig, er bevisstløse eller lammet i 3–6 minutter etter treff. Dette vil i mange tilfeller være tilstrekkelig tid for avliving med gevær.

CO₂ (kulldioksyd) må videreutvikles

En prototype CO₂-harpun var konstruert for utprøving under feltforsøkene. Harpunene lot seg ikke effektivt utprøve under feltforhold p.g.a. oppståtte tekniske vansker og må videreutvikles før feltmessige forsøk på ny kan finne sted.

Andre metoder:

Elektrisitet

Teoretisk skulle bruk av elektrisk strøm være en effektiv avlivingsmetode for hval p.g.a. hvalens anatomi. Det har tidligere vært utført en rekke eksperimenter med elektrisk harpun. Selv om avlivingstiden gikk ned i forhold til bruk av sprenggranatharpun, var resultatene varierende, hovedsakelig p.g.a. tekniske vanskeligheter, og metoden synes å være for usikker som alternativ til dagens fangstmetode. Bruk av elektrisk strøm til bedøvelse av husdyr ved slaktning er en velkjent metode. Forskning har vist at den i en rekke tilfeller kan være ineffektiv. Selv om metodene ikke direkte kan sammenlignes, vil den neppe gjenopptas dersom ikke fundamentalt bedre teknikk kan tilveiebringes.

Medikamenter

De medikamenter som teoretisk kunne anvendes til rask og smertefri avliving av vågehval, vil ikke kunne anvendes til fangst. Produktene anvendes hovedsakelig til human konsum, og norsk lov setter strenge grenser for restkonsentrasjoner av medikamenter og kjemiske fremmedstoffer i næringsmidler. Bruk av potente medikamenter vil i tillegg innebære helsemessig risiko for fangere og tilvirkere av produktene.

Det er videre tvilsomt om bruk av medikamenter vil innebære noen forbedring i forhold til dagens metoder. Forsøk har vist at anesteserte sjøpattedyr synker. Den immobiliserende og anesteserende virkning vil først inntre etter noen minutter, og hvalen måtte derfor sikres med nett eller harpun i mellomtiden. Dette kan gi en forlengelse av avlivingstiden i forhold til dagens metode.

Sprenggranat

Det er fra norsk hold foreløpig ikke foretatt noen eksperimentelle undersøkelser med sprenggranater i påvente av de japanske forskningsresultater. Det er foretatt visse vurderinger av konsekvenser ved bruk av sprenggranat, hvor to essensielle krav synes å måtte oppfylles før en sprenggranat kan tas i bruk under fangst:

- I Krav til sikkerhet
- II Krav til effektivitet – drepeevne

I Sikkerhet

I Norge foregår småhvalfangsten fra fartøyer som utenom fangstsesongen brukes i ordinært fiske. Fartøyene er i størrelsesorden fra 40–150 fot og eies av konsesjonshaver. I 1981 var det utdelt 91 konsesjoner. Fartøyene er ikke spesialutstyrt for hvalfangst i samme grad som de tidligere fangstfartøyer til storhvalfangst. Mannskapene er utrenet i håndtering av eksplosiver, og de fleste fartøyene egner seg dårlig for betryggende oppbevaring av sprenggranater.

En sprenggranat må ha en slik konstruksjon at faren for prematur detonering er minimal. Den må videre detonere etter utskyting uansett treff eller ikke, slik at faren for sendetonering ikke oppstår. Komponentene til den eksplosive delen må være relativt ufarlig ved lagring og montering, og fartøyene må være utstyrt med betryggende oppbevaringsplass for componentene. Innføring av sprenggranater i hvalfangsten før disse sikkerhetskrav er nøye vurdert, vil kunne få alvorlige konsekvenser med fare for tap av menneskeliv.

II Effektivitet – drepeevne

En logisk forutsetning for bruk av sprenggranat er at metoden totalt sett vil redusere avlivingstiden i forhold til dagens fangstmetoder.

Forskning har vist at dersom en sprenggranatharpun skal avlive hvalen raskt, må granaten detonere i kroppshulene (thorax, abdomen) eller nær sentralnervesystemet (hjerne, ryggrad).

Vågehvalen er en relativt liten hval og gjennomskyting med harpunen er derfor regelen (87%). De sprenggranater som blir brukt ved fangst av storhval, vil derfor være lite effektive ved bruk på vågehval. Bl.a. er tennmekanismen for treg til at detonering vil finne sted på riktig tidspunkt. Dersom sprenggranaten skal få den tilsktede effekt, må detoneringen skje i løpet av det første 1/10 sekund etter at harpunen har truffet målet. Det tidligere brukte svartkrutt vil bli for tregt som sprengstoff, og ladningen må videre tilpasses størrelsen på hvalen. Det forhold at alle deler av vågehvalen brukes til humant konsum og som sådant ikke bør tilføres helsefarlige komponenter i større mengder, medfører også komplikasjoner.

Ved treff utenfor områder hvor den har øyeblikkelig drepende effekt, kan sprenggranatharpuner med for stor ladning, såre hvalen ved å sprengte ut holdet for harpunen. Dette kan medføre at flere dyr unnslipper i såret tilstand enn det som er tilfellet i dag.

Sprenggranat til bruk på småhval vil derfor være vesentlig forskjellig fra de tidligere brukte sprenggranater. En introduksjon av sprenggranatharpuner som ikke fyller de ovennevnte kriterier, vil neppe gi noen bedring av avlivingsprosessen. Dette gjør at «gammeldagse» sprenggranater ikke uten videre kan tas i bruk til vågehval.

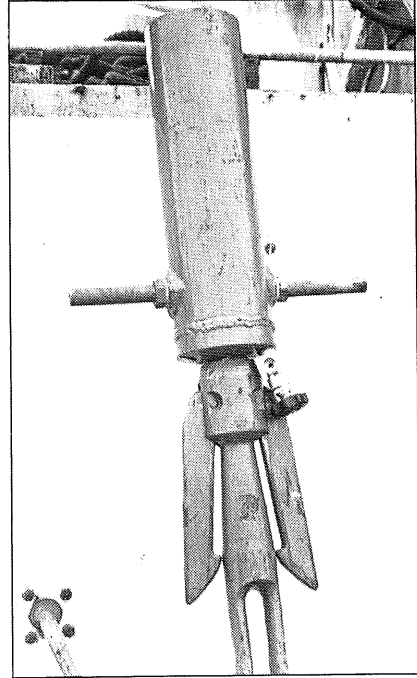
Prosjektleder har hatt anledning til å studere deler av japansk småhvalfangst og deres eksperimentelle arbeid med sprenggranater ved opphold i Japan i juni d.å., og fant deres fremgangsmåte og metodikk meget tilfredsstillende på dette felt.

Framtidig arbeid

For det framtidige arbeid vises det til vedlagte rammeplan. På kort sikt vil følgende arbeid bli prioritert.

Våpensystemet:

Harpunkanonen. Kanonens skytetekniske egenskaper vil bli nøye vurdert med sikte på en utforming som vil gi maksimal effekt med henblikk på treff-

Kulldioksydharpunen står også på programmet, og forsøkene vil bli gjort neste år. Her er en prototyp på en slik harpun.

sikkerhet. Kanonens konstruksjon, manøvrerbarhet, indreballistiske egenskaper, stabilitet og siktemidler vil bli vurdert.

Harpuner. Arbeidet med å finne fram til harpuner med bedre ballistiske egenskaper vil bli videreført.

De vitenskapelige rapporter vedrørende «Humane Killing» som ble lagt fram for IWC under årets møte, er entydige i sin konklusjon om treffområdets betydning for avlivingstiden. Treff i vitalt område (thorax, abdomen, sentralnervesystemet) synes å ha avgjørende betydning. Dette synes å være uavhengig av sprengladning eller ikke. En sprengladning som detonerer inne i hvalen, vil inntil en viss grense forstørre det dødelige området, men perifere treff eller treff i muskulaturen, er mindre effektive.

En naturlig følge av dette forholdet må bli en optimalisering av utstyr og skyteferdighet slik at treff utenfor vitale områder i størst mulig grad kan unngås.

Foruten kanonen og harpunen har det øvrige utstyr også betydning for avlivingsprosessen. Forløperen, som er festet til harpunen, innvirker på harpunens stabilitet. Liner og vinsjstyr, men også fangstteknikk og rutiner, har betydning for hvor raskt en såret hval kan bringes inn for avliving.

I den grad en fortløpende forbedring av det nåværende utstyr og rutiner kan iverksettes, vil dette bli foreslått. På lengre sikt vil det bli arbeidet med eventuelle nykonstruksjoner av våpen og utstyr, og en bedret opplæring og trening av skyttere og mannskap vil bli prioritert.

Under arbeidet er det etablert nær kontakt med vitenskapelige og faglige

miljøer, hvor vitenskapelige, tekniske og faglige problem blir drøftet. Samarbeidende institusjoner har bl.a. vært: Norges veterinærhøgskole Universitetet i Oslo Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt Norges Fiskarlag Raufoss Ammunisjonsfabrikk A/S Hærens Våpentekniske Korps

Forsvarets Forskningsinstitutt Landbruksdepartementet Miljøverndepartementet samt flere private firmaer. Dette samarbeidet vil bli fortsatt i det framtidige arbeid. Det samlede arbeid har som mål å være slutført i løpet av 1985.

LÅN & LØYVE

A/S Malmen, Tælavåg,

har fått kr. 11.700 i erstatning for skade på fiskeredskap som følge av oljevirksomheten på kontinental-sokkelen.

Ronald Knutsvik, Egersund,

har fått kr. 8.730,- i erstatning for skade på fiskeredskap som følge av oljevirksomheten på kontinental-sokkelen.

«Gisund»

Til erstatning for m/s «Torrånd» finner Fiskeridirektøren å kunne gi **Sør-Troms Fiskeriselskap A/S, Harstad**, tilsagn om at det kan påregnes tillatelse til å drive fiske med trål etter reker med m/s «Gisund», T-2-H. Tillatelsen er gitt på følgende vilkår: 1) Det vil ikke kunne tildeles større kvote i kvoteregulert rekefiske enn hva m/s «Torrånd» ville bli tildelt. 2) Under rekefisket ellers fastsettes m/s «Gisund»s tillatte fangstmengde pr. tur til 140 tonn reker. Ved eventuell levering av større turfangst enn 140 tonn, vil verdien av merfangsten bli inndratt. 3) Fiskeridepartementets tilsagn til A/S Normandie, Ålesund, om rekeråltillatelse til erstatningsfartøy for m/s «Torrånd», utgår. Fiskeridirektøren finner å kunne endre sitt vedtak under forutsetning av at A/S Normandie, v/Osvald Longva, Ålesund, går inn som aksjonær i Sør-Troms Fiskeriselskap og overtar 5% av aksjekapitalen i selskapet.

«Havglans»

P/R **Havglans v/Jan Fjeldstad, Tjeldstø**, har fått tillatelse til å endre den tillatte lastekapasiteten for m/s «Havglans», H-325-ØN, fra 5500 hl til 7450 hl, fra sommerloddeseongen 1982. Endringen er gjort gjeldende etter at m/s «Torbas», M-35-HØ, er trukket ut av fiske.

«Haugagut»

P/R **Haugagut, v/Mikkel Øster-vold, Bekkjarkvik**, har fått tillatelse til å endre den tillatte lastekapasiteten for m/s «Haugagut», H-402-AV, fra 8750 hl til 9650 hl, fra sommerloddeseongen 1982. Endringen er gjort gjeldende etter at m/s «Torbas», M-35-HØ, er trukket ut av fiske.

«Trøndertrål»

Terje Bondø, Rørvik, har fått fryse-konsesjon for m/s «Trøndertrål», NT-202-V, med fryselagervolum på 150 m³. Fartøyet kan ikke nyttes til frysing av reker.

P/R Alf Ola Omland, Sirevåg,

har fått kr. 10.210,- i erstatning for skade på fiskeredskap som følge av oljevirksomheten på kontinental-sokkelen.

«Halvarson»

Einar Lorentzen m.fl., Værøy, har fått avslag på sin søknad om tillatelse til å drive trålfiske etter torsk m.v. med m/s «Halvarson», N-111-VR.

Simo Havlaks, Hammerfest,

har fått tillatelse til å flytte matfiskanlegg med et oppdrettsvolum på 5.000 m³ fra Finnmark til Steinvikbukta i Bjugn kommune i Sør-Trøndelag.

«Ole Elvan»

Kai Otto Elvan, Andenes, har fått tillatelse til å erverve eiendomsretten til m/s «Ole Elvan», N-61-A.

«Rensaa»

Kjell Eivind Kristoffersen, Veda-vågen, har fått tillatelse til å erverve eiendomsretten til David Kristoffersens part i m/s «Rensaa», R-743-K. Fiskeridirektøren finner også å kunne gi tilsagn om tillatelse til å overta fartøyets industritråltillatelse som omfatter industritråling syd for 64° n.br. og konsumtråltillatelse syd for 65° n.br. Tillatelsen omfatter ikke trålfiske etter lodde. Fartøyet kan ikke nyttes til å fiske med trål etter reker nord for 62° n.br. uten samtykke fra Fiskeridirektøren.

Olsvåg Bruk A/S, Sandeid,

Etter anbefaling fra fiskeridirektoratets Kontrollverk, Bergen, har Olsvåg Bruk A/S fått godkjent sitt anlegg for pakking av et begrenset parti egen oppdrettsfisk. Anlegget innføres i Fiskeridirektørens register over godkjente tilvirkningsanlegg med reg. nr. R-77 under avdeling 01, oppdrettsfisk

Orientering fra «Blåskjellutvalget»:

Blåskjellnæringa skynder seg langsomt

Høsten 1980 ble det over statsbudsjettet bevilget penger til et prosjekt for utvikling av blåskjell dyrking som ny næringsveg. Det ble oppnevnt ei styringsgruppe med representanter fra blant annet Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd og Norsk Akvakultur A/S.

Styringsgruppa, med fiskerisjef Magne Bjørnerem som formann, legger i løpet av november fram den foreløpige rapporten fra prosjektet. Fiskets Gang bringer imidlertid allerede i dette nummeret en orientering fra «Blåskjellutvalget» angående prosjektet. Utvalget har analysert markedssituasjonen for norske blåskjell, og tar i det følgende også for seg spørsmål i forbindelse med kvalitetskontroll og økonomi.

Konklusjonen fra utvalget er kanskje ikke som forventet: det vil nemlig ta mange år før norsk blåskjellnæring kan vende blikket mot Europa og nye markeder. De anleggene som er i sjøen i dag tyder nemlig på et dyrkingsvolum på mellom 500 og 1000 tonn i 1983/84. Norske blåskjell dyrkere må med andre ord foreløpig konsentrere seg om hjemmemarkedet.

Årsaken til at Blåskjellutvalget ble opprettet var at det på slutten av 1970-åra var svært stor interesse for blåskjell dyrking, og mange satte også igang dyrkingsforsøk. Dyrkingsforsøkene viste lovende resultater, og det var på den tiden også en vanlig antakelse at de vesentligste problemene i forbindelse med dyrkingen var løst.

Det fantes imidlertid lite kunnskap om foredling, produkttyper og markeder. Mange fryktet derfor at dyrkerne ville bli sittende med betydelige kvanta blåskjell som det ikke fantes avtak for.

Blåskjellutvalget skulle derfor undersøke mulighetene for markeder for norske blåskjell, og i retningslinjene fra Fiskeridirektøren var det da også presisert at midlene skulle brukes til «Produktutvikling, markedsføring og organisering av næringen». Det var i søknaden om oppretting av utvalget også søkt om midler til å legge dyrkingsfasen inn i prosjektarbeidet, men dette ble ikke innvilget.

Kommunaldepartementet har forvaltet midlene til «Blåskjellutvalget» over de såkalte «Vestlandsmidlene».

Markeder og omsetning

Det viste seg etterhvert nødvendig å organisere arbeidet i delprosjekter, og et viktig prosjekt her var å få en oversikt over markeds- og omsetningsforholdene. Markedsundersøkelsene har vært gjennomført i samarbeid med Norges Eksportråd og markedskonsulent Ivar T. Oftedal.

Gjennom Norges Eksportråds utsendte medarbeidere er det innhentet informasjon fra alle de viktigste blåskjellmarkeder i Europa. Denne informasjonen vil bli sammenfattet i en egen delrapport. Blåskjellutvalget deltok også på den internasjonale matvaremessen ANUGA i Köln i samarbeid med informasjonsutvalget for reker. Hensikten med denne deltakelsen var først og fremst å teste de norske produktene, samt å samle ytterligere informasjon. Utvalget mener at en nå etterhvert har fått kjennskap til de generelle trekk ved blåskjellmarkedet i Europa.

En mangler allikevel fortsatt detaljkunnskap om spesielle produkttyper,

pakninger og priser. Slike forhold endres imidlertid så raskt at det har liten hensikt å foreta en omfattende detaljkartlegging før en har råstoff nok til å markedsføre de aktuelle produkter. I 1983 er det planlagt gjennomført en prøvelansering av blåskjell på det norske storhusholdningsmarkedet med støtte fra «Blåskjellutvalget».

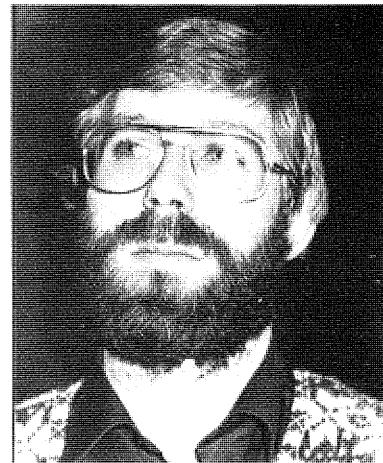
Kvalitetskontroll og produktanalyse

Dette delprosjektet har en tosidig målsetting:

- Skaffe tilveie data og bakgrunnsmateriale for utarbeiding av forskrifter og kontrollrutiner for behandling og omsetning av skjell.
- Gjennomføre produkt- og prosessanalyser for etablering av kvalitetsstandard og «varefakta» for norske skjell og skjellprodukter.

Prosjektet gjennomføres i regi av Fiskeridirektoratets Kontrollverk. Cand. real. Liv Barratt Nysæther er engasjert til å gjennomføre undersøkelsene og arbeidet har god framgang. Det foreligger delrapporter fra arbeidet, og en av disse har tidligere stått i Fiskets Gangs nummer.

Fiskerisjef Magne Bjørnerem er formann i Blåskjellutvalget.

Undersøkelser og informasjon omkring problemet med blåskjellforgiftning har til nå hatt høy prioritet bl.a. på grunn av den, etter utvalgets vurdering, overdrevne og skjeve mediadekning av dette spørsmålet i den senere tid. Utvalget planlegger å gjennomføre en informasjonskampanje til massemedia, der en legger vekt på at *dyrkede* skjell som blir omsatt under kontrollerte former ikke skal innebære noen forgiftningsfare.

På lengre sikt arbeider en for å sikre at blåskjellprodukter fra Norge skal kunne tilfredstille de strengeste kvalitetskrav som stilles i markedet. Det synes allerede nå klart at de norske skjellene har en svært god kvalitet, noe som er viktig å ta vare på og benytte i den framtidige markedsføring.

Utstyr og dyrking

Selv om det etterhvert begynner å bli klarlagt hvor det er gunstige forhold for blåskjell dyrking, er det lenge før en kartlegging kan komme i gang.

Det mangler fortsatt mye kunnskap angående hva som kjennetegner en gunstig dyrkingslokalitet, og hvor slike områder finnes. Når det gjelder krav til gunstige dyrkingsområder tenker en på slikt som vannkvalitet og forurensning. Det er viktig at slike undersøkelser kommer igang, og at det etterhvert også settes igang kartlegging av områder som egner seg spesielt godt for dyrking.

Når det gjelder produksjonsutstyr foreligger det allerede en rapport som er utarbeidet med støtte fra Utvalget. Denne er utarbeidet av Gunnar Bengtson og stod i Fiskets Gang nr. 9/82.

En sammenfattende oversikt og vurdering av aktuelt produksjonsutstyr er under utarbeiding. En rapport fra dette arbeidet vil foreligge i løpet av høsten.

Økonomianalyse

Utvalget har fått utarbeidet et forslag til økonomianalyse og tar sikte på å få gjennomført en kartlegging og analyse på de økonomiske forhold og betingelser i de ulike ledd i næringa i løpet av første halvdel av 1983.

Blåskjellutvalget vil sette igang en kampanje for å informere om blåskjellforgiftning. I den forbindelse er tungmetallanalyse viktig. Her ved Fiskeridirektoratets sentrallaboratorium.

Andre aktiviteter

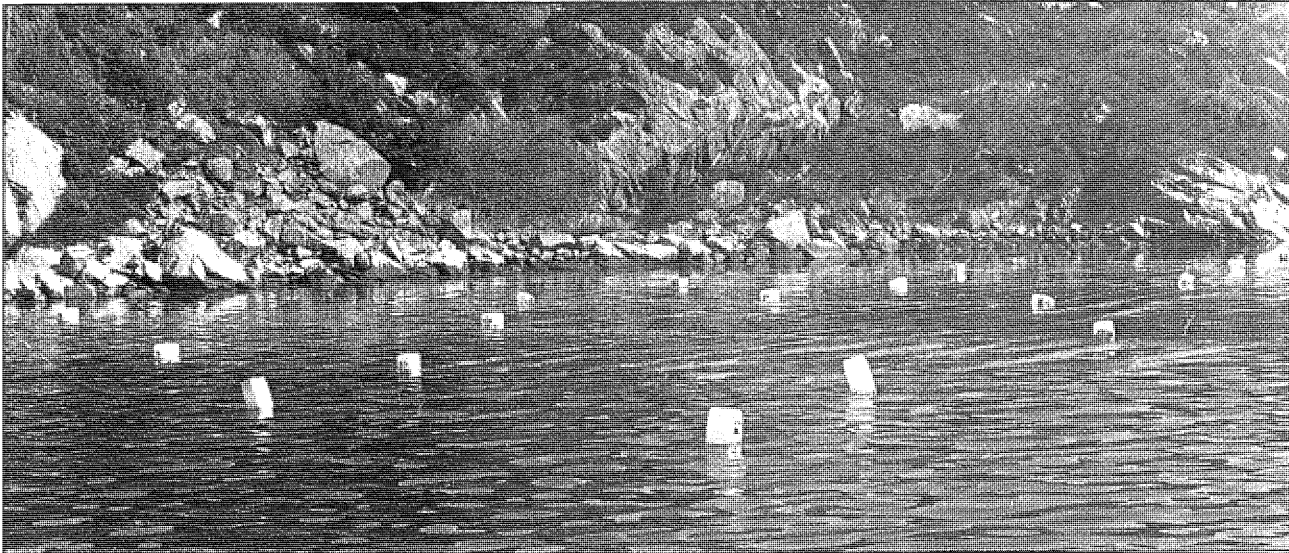
Til tross for at dyrkingsfasen ifølge retningslinjene ikke skulle inngå i dette prosjektarbeidet, har blåskjellutvalget likevel funnet det riktig å benytte en del midler til tre prosjekter som har sammenheng med praktisk dyrking. Det ene dreier seg om en registrering og vurdering av de dyrkingsteknikker som er i bruk i dag. Dette prosjektet er avsluttet og det foreligger rapport fra undersøkelsen. Det andre går ut på forsøk og undersøkelser for å redusere ærfuglplagen på blåskjellanleggene. Det foreligger en delrapport fra dette forsøket og arbeidet vil bli videreført i 1983.

Det tredje er et samarbeid med Norges Skjelldyrkerlag for å få gjennomført en kartlegging av utsatte anlegg og registrering av forventet dyrkingsvolum.

Foreløpig oppsummering

Antakelsen om at kjennskapen til produkter og markeder var dårlig var uten tvil riktig ved oppstartingen av prosjektet. Samtidig må en også kunne slå fast at såvel de biologiske som tekniske problem i forbindelse med dyrkingen på langt nær var løst. Flere problem har oppstått underveis, og det samlede volum av dyrkede blåskjell har til nå vært svært begrenset. I sesongen

1981/1982 regner en med at det ikke ble omsatt mer enn mellom 50 og 100 tonn dyrkede blåskjell. Økningen kommende sesong vil neppe bli så stor at omsetningssituasjonen blir endret i vesentlig grad. En antar at et tilstrekkelig volum for å gå ut på det internasjonale marked tidligst kan oppnås i sesongen 1984/1985.

Situasjonen er i dag på mange måter omvendt av utgangspunktet i 1979/1980. En har i dag mottaks- og produksjonsanlegg/kapasitet for flere tusen tonn, men ikke råstoff nok. Innsatsen videre framover må derfor i større grad

settes inn på dyrkingssiden, særlig på undersøkelse og kartlegging av gunstige dyrkingsområder, utvikling av metoder for eliminering av «fiender i naturen» og på rasjonalisering av dyrkings- og høstingsteknikkene.

Når det gjelder økonomi og struktur i en blåskjellnæring kan en slå fast at på de europeiske markeder må blåskjell generelt karakteriseres som et lavprisprodukt. Det finnes riktignok små sektorer som forsvaret høy pris, men de store kvanta må omsettes til lave priser. Dersom blåskjell dyrking skal få noe omfang i Norge må både dyrking

Blåskjellanleggene er foreløpig for små, men næringa kan vokse seg stor med tida.

og produksjon organiserest svært rasjonelt og sannsynligvis må størrelsen på enkeltanleggene opp i hundre tonn og mer dersom de skal gi hovedyrke til en eller flere personer.

Blåskjellutvalget satser nå på å slutføre de planlagte og igangsatte delprosjekt og regner med å avslutte sitt arbeid i løpet av 1983.

DUF-midler

Styret i Distriktenes utbyggingsfond disponerte 50,3 millioner kroner av fondets midler i sitt månedlige møte 21. oktober.

Fiske- og fiskeindustri fikk 14 tilsagn på i alt 15,3 millioner kroner.

Finmark

Fiskeriservice A/S, Berlevåg, er bevilget fire millioner kroner i lån og investeringstilskott til etablering av fiskeriservice, rekeforedlings- og loddeproduksjonsanlegg.

Fiskeriservice A/S er nystiftet og eies av tre fiskebedrifter og Berlevåg kommune. Virksomheten skal drives i A/S Berlevåg Fiskeriindustri fraflyttede lokaler, og ventes å gi omtrent 30 helårige arbeidsplasser.

Troms

Tromvik Fiskeindustri A/S, Tromvik, er bevilget 2.050.000 kroner i lån og investeringstilskott til investering i ny kai, nytt mottak og utstyr til fiskeanlegget.

Investeringene skal gjøre produksjonen mer rasjonell ved å bedre plass- og transportforhold.

Helge Richardsen A/S, Tromsø, er bevilget 600.000,- kroner i lån til finansiering av nytt fryselerag.

Nordland

A/S Melbu Fiskeindustri, Melbu, er bevilget 550.000,- kroner i lån og investeringstilskott til fornyelse og utvidelse av fryseleragkapasiteten ved bedriften.

Nord-Trøndelag

A/S Einvikfisk, Lauvsnes, er bevilget 760.000,- kroner i lån og investeringstilskott til datautstyrt foringsanlegg og bygningsmessige investeringer.

Investeringene er rene effektiviseringsiltak som skal redusere driftskostnader.

Møre og Romsdal

A/S Stokfisk, Ålesund, er bevilget 700.000,- kroner i lån og investeringstilskott til delvis finansiering av investeringer ved Fiskarstrandanlegget og Gjørundanlegget.

Investeringene gjelder i hovedsak vannforsyningene til Fiskarstrandanlegget og ombygging av tørker ved begge anlegg. Investeringene ventes å gi en viss økning i sysselsettingen.

Sognefjorden basisområde for blåskjell

– I løpet av denne sesongen kommer det til å bli høstet omlag 30 tonn blåskjell fra anleggene i Sognefjorden. Dette er en ganske stor del av den totale produksjonen her i landet. Det er påvist at forholdene ligger godt til rette for blåskjell dyrking i vårt område, og vi vil derfor satse på å bygge videre på det miljøet som allerede er her. Vi finner det også naturlig at området gis anledning til å få utvikle denne nye næringa, og håper i den forbindelse på blant annet forskningsmidler.

Det er amanuensis Peter Hovgaard ved Sogn og Fjordane Distrikthøgskole som sier dette til Fiskets Gang. Hovgaard har forsket på blåskjell i en årrekke, og er også en av ildsjelene bak de vellykkede dyrkningsforsøkene som har vært gjort i Sognefjorden.

Det er idag 11 anlegg i fjorden, og i løpet av høsten kommer blåskjellentusiastene i området rundt Sogndal til å høste omlag 30 tonn. Blåskjellene fra Sognefjorden ble tidligere for en stor del videreforedlet i Austevoll. Peter Hovgaard sier at det meste av det som høstes denne sesongen vil bli foredlet ved et anlegg som ligger i Gaupne. Det er i det siste blitt innkjøpt maskiner til denne nye fabrikk som skal kunne ta unna alt som produseres i området.

I Austevoll har man en produksjonskapasitet på et par tusen tonn, er det ikke sløsing med midler å bygge anlegg for foredling i Sogn og Fjordane?

– Som blåskjellutvalget så riktig påpeker i sin orientering er blåskjell et typisk lavprisprodukt.

Hvis vi må frakte blåskjellene lange avstander vil rett og slett vinninga gått opp i spinninga, svarer Hovgaard, eget foredlingsanlegg er med andre ord helt nødvendig for å skape en næring av blåskjell dyrkinga.

Forskningsmidler

Mye av bakgrunnen for den store interessen for blåskjell dyrking i Sognefjorden er at det er nødvendig ekspertise ved DH-skolen i Sogndal. Det finnes egen linje for akvakultur på skolen og

her får studentene blant annet innføring i dyrking av blåskjell. Det har vært stor interesse for linja tidligere. I høst er denne mindre, noe Hovgaard regner med kommer av vanskene med å få arbeid på denne sektoren. To av de tidligere studentene har imidlertid startet med blåskjell dyrking på egen hånd.

I tillegg til forsøk på dyrkningsmetoder foregår det også annen forskning i Sogndal. Man foretar tungmetallanalyser på egenhånd og samarbeider med Fiskeridirektoratets Vitamininstitutt. Det er forøvrig ikke funnet tungmetaller i blåskjell fra Sognefjorden. Ikke har det vært gift i dem heller. Området er også fri for ærfugler som raserer anleggene, og nettopp ærfugler er ett av de største problemene dyrkerne står overfor.

– I og med at det er store regionale forskjeller når det gjelder forholdene for dyrking av blåskjell, mener vi at det er

viktig at forskningen på dette området desentraliseres, sier Peter Hovgaard. Institusjoner som Sogndal DH bør settes til både kartlegging og forskning på metoder for dyrking som passer best i regionen. I og med at forholdene ligger så godt til rette for blåskjell næringa akkurat her, er det også viktig at høyskolen er med for å styre det hele på riktig spor.

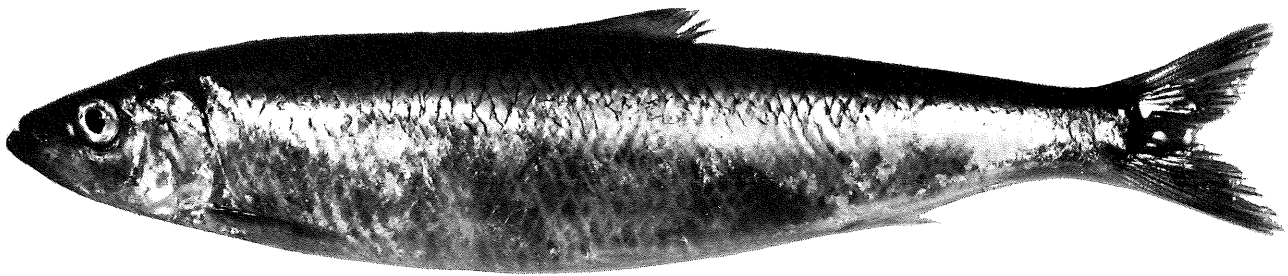
– For å kunne følge opp det vi har startet har vi søkt om midler til en forskningsstasjon. Den planlagte stasjonen vil koste omlag 600.000 kroner, og vil være til god hjelp for både lærere og studenter. Først og fremst vil den imidlertid tjene dyrkerne. Det vil bli nesten 30 av dem i dette området i løpet av neste år, og med en produksjon på kanskje 200 tonn sier det seg selv at vi må følge opp med forskning angående kvalitet, dyrkningsmetoder og kartlegging av lokaliteter for den nye næringa i Sogn og Fjordane.

Vi har også søkt om å få utvide vårt undervisningstilbud når det gjelder akvakultur. Foreløpig har vi imidlertid fått tommelen ned for å utvide til et treårig studium, avslutter amanuensis Peter Hovgaard som håper på forskningsmidler som kan komme en gryende næring til gode. At vi trenger nye næringer både i Sogn og Fjordane og ellers i landet skulle vel de fleste hvertfall innen fiskerinnæringa være enig om.

Amanuensis Peter Hovgaard ved Sogndal DH har tro på blåskjell næringas framtid. Neste år kan det kanskje dras opp nesten 200 tonn blåskjell fra Sognefjorden.

Herring *

All you need is

BAADER®

- **BAADER**® tineanlegg for kontinuerlig, styrt tining
- **BAADER**® Sorteringsmaskiner for nøyaktig sortering
- **BAADER**® Transportører med spylestasjon
- **BAADER**® 679 vaskemaskin
- Sildefileteringsmaskiner **BAADER**® 33 – 134 og 234 med stor hastighet, opp til 300 fisk/min for dobbelfilet, singlefilet eller bare rensset (belly cut) med eller uten stykkskjærer
- **BAADER**® 482 Automat for mating av fileteringsmaskinene **BAADER**® 33 og 234 for sild og makrell
- Nobbingmaskiner **BAADER**® 464 for ansjovis og brisling, **BAADER**® 465 for sardiner og **BAADER**® 466 for sild og makrell
- Automatisk mating og nobbing med kombinasjonen **BAADER**® 482 + **BAADER**® 466
- Vaske-, bløgge- og saltetromler **BAADER**® 676
- Kontinuerlig **BAADER**® dampkoker tunnel
- **BAADER**® stykkskjærer for sildefilet
- **BAADER**® pakkebord med innebygget transportør for bokser og spann
- **BAADER**® 680 dampkoker tunnel med automatisk fylling av bokser
- **BAADER**® hurtigkoker for fylte, åpne bokser – med automatisk inn- og utmating
- Komplette produksjonsanlegg for forskjellige kapasiteter, individuelt planlagt og utstyrt av

BAADER® og da . . .

All you need is Herring*

indeed!

BAADER

Nordischer Maschinenbau Rud. Baader GmbH + Co. KG · D-2400 Lübeck

Agent i Norge: BRAMASKIN A/S

Søndre Nes – 1344 Haslum – Tlf. 53 39 50 – Telex 16032 BRAS N

Eller makrell, sardiner, ansjovis, brisling etc.

Dir. Gunnar Sætersdal:

Forskning må ikke bli spareobjekt

Jeg skal ikke gjøre forsøk på å dekke tilstanden til alle ressursene for det norske fisket, men konsentrere utredningen om de økonomisk viktigste og de som byr på de største problemene når det gjelder reguleringen av fisket.

Det er da naturlig å begynne med den artiske torsk. Vi har nettopp avholdt det årlige møte i den internasjonale forskergruppen innenfor ICES som vurderer denne bestanden. Nå er systemet slik at resultatene fra denne gruppen, sammen med rapporter fra andre liknende grupper, behandles av ICES Rådgivende komité for fiskerireguleringer før de blir presentert som endelige anbefalinger. Men grunnlaget og hovedtrekkene i vurderingen blir neppe vesentlig endret.

Redusert fangst i år –

Noen trekk i fangstutviklingen i 1982 er verd å merke seg. Den antatte fangsten for hele året er satt til ca 365 000 tonn, mens den i 1981 var ca 400 000 tonn. USSR's totalfangst er anslått til å bli bare ca 40 000 tonn som er et bemerkelsesverdig lavt tall. Det er dog mulig at dette tallet kan bli noe høyere dersom en utvikling en nylig har hatt med en viss bedring av fisket østover i Barentshavet vedvarer utover høsten.

Selve bestandsvurderingene byr ikke på spesielt nye trekk sammenliknet med ifjor. Årets gytebestand ble høyere enn forutsagt (beregnet til ca 380 000 tonn), noe som skyldtes en nedsatt kjønnsmodningsalder med stort innslag av den 7 år gamle 1975-årsklassen.

– men nedgang i bestanden

Av prognosene for bestandens utvikling for 1983/84 fremgår at en selv med relativt lave fangstnivåer må rekne med nedgang i totalbestanden. Gytebestanden vil neste år trolig bli på

1982-nivået, og beregningene viser at denne størrelse av skreibestanden kunne en også få i 1984 hvis totalfisket i 1983 ble begrenset til 300 000 tonn og reguleringene var effektivt fordelt på alle deler av fisket. Men dette er en forutsetning som det kan være vanskelig å få oppfylt. I alle tilfelle er det å forvente at det anbefalte maksimale fangstkvantum for 1983 ikke vil overstige 300 000 tonn.

På lengre sikt er situasjonen for torsk- og hysebestandene noe lysere i og med at våre 0-gruppeundersøkelser i september i år viste en tydelig oppgang i årsklassestyrken for 1982 sammenliknet med en rekke av de siste år. Der har vært noe usikkerhet om hvor gode disse årsklassene ser ut til å være. I vurderingen av våre observasjoner må en ta hensyn til at de målene vi her får for rekrutteringen, bare er omtrentlige. Yngelen på dette 1/2-års stadiet er spredt utover store havområder i varierende mengder, og selv om vi har et tett nett av prøvestasjoner med 4 forskningsfartøyer, blir

der en viss måleusikkerhet i resultatene. Vurderingen har derfor noe slingsmonn, men et foreløpig omtrentlig anslag er at 1982-årsklassen av torsk på stadiet er da 3/4 av tallrikheten av 1975-årsklassen som jo som kjent var rik og har gitt store bidrag til fisket.

Dette at vi nå har fått en betydelig øking av rekrutteringen i disse to bestandene er i alle fall en sterk oppmuntring for alle som har arbeidet med de vanskelige torskereguleringene, og det må være riktig her å notere seg en gevinst av dette strevet.

Flere varme strømmer

Disse undersøkelsene viste også at innstrømmingen av varmt atlantisk vann i Barentshavet har øket i år. Hvis dette vedvarer, kan det bety en endring av klimaforholdene i Barentshavet med store konsekvenser for fisket både på torsk, hyse og lodde. Vi har i en rekke år hatt et kaldt klimaregime med en utpreget vestlig fordeling av fiskebestandene. Kommer vi nå tilbake til et

mer normalt klima, vil vi få østligere fordeling av fiskeforekomstene. En viktig konsekvens av dette er at betydelige yngelforekomster både av torsk og hyse vil vokse opp øst i Barentshavet i sovjetrussisk sone. Det blir en særdeles viktig oppgave å overvåke denne yngelen for å sikre beskyttelse mot uforsvarlig yngelfiske. Dette må skje i et utvidet samarbeid med USSR på forskning og reguleringer.

Pass på yngelen

Det er imidlertid også en annen overvåkingsoppgave som er svært betydningsfull i forbindelse med den mer tallrike yngelen av torsk og hyse. Det gjelder faren for yngelfangst i havrefisket som jo har fått en stor utbredelse særlig over sentrale felt i Barentshavet og ved Svalbard. Det er meget sannsynlig at torsk- og hyseyngelen vil finnes sammen med reka på mange av disse feltene, og skal en unngå neddreping av yngel, må slike felt stenges for rekefiske. Det må avsettes ressurser til denne overvåkingsoppgaven allerede fra neste år av.

Et annet viktig ressursforvaltningssproblem for den arktiske torsken er nødvendigheten av å kunne begrense torskefisket i Svalbardsonen. Der er i de siste årene blitt rekruttert en del yngel til områdene ved Bjørnøya-Vest-Spitsbergen, og når denne vokser til, kan den tiltrekke en betydelig flåte av 3dje-lands fartøyer som fisker uten hensyn til det totale reguleringssystemet. Dette er et reguleringspolitisk spørsmål, men dersom en løsning ligger i å kunne ha en egen TAC for Svalbard-området, vil det kreve en økt forskningsinnsats fra vår side. Foreløpig kan vi bare si at reguleringer av fisket ved Svalbard vil kunne bli et problem av økende betydning i åra framover.

Lodda – vellykket ressursforvaltning

Den andre store ressursen i nord, lodda, har jeg tidligere nyttet som eksempel på en vellykket ressursforvaltning. Og dette vil jeg gjenta her. Selv på global basis er der få fiskerier på pelagiske bestander av størrelsesorden 2 millioner tonn som en har klart å opprettholde over en såvidt lang periode som vi nå har hatt for loddefisket. Og de sørgelige erfaringene fra loddefisket i Canada og Island–

Jan Mayen viser at lodda er et fiske-slag som er svært sårbart for en for hard beskatning. Vi mener derfor det er all grunn til å holde fast ved det etablerte systemet for reguleringer av loddefisket. Vi vil således advare mot en tidligere åpning av sommerloddefisket, som det er et visst press for, fordi det betyr en dårligere utnyttning av loddas vekstsesong. Ellers arbeider vi for å forbedre det forskningsgrunnlaget reguleringssystemet er basert på. Våre prognoser for vinterloddebestanden baseres i dag på undersøkelser den foregående høst, i september-oktober. Vi vil gjerne utvide undersøkelsene til også å omfatte en direkte mengdebe-rekning av innsigene av gytelodda om vinteren. Årets undersøkelser av totalbestanden av lodde i Barentshavet er nettopp gjennomført, som vanlig i samarbeid med russiske forskere og -fartøyer. En foreløpig oversikt over resultatene viser følgende ganske oppmuntrende tegn: Den modne delen av bestanden, den som i hovedsak skal gyte i 1983, er bereknet til å ha omtrent den tallrikhet i antall som en hadde forventet fra tidligere undersøkelser, men den kommer noe sterkere ut, 10–15%, i biomasse enn forventet pga. økt vekst. 1980-årsklassen er god, noe bedre enn forventet og ligger på samme nivå som de gode årsklassene 1976–77. Den følgende årsklassen 1981 får en bare et usikkert anslag på, men den synes også å være sterk – på samme nivå som 1980-årsklassen. Den totale biomassen av 2 år og eldre lodde ligger på noe over 4 millioner tonn, det samme nivå som i perioden 1977–1979. De sovjetrussiske og norske forskerne sitter ennå i drøftinger i Hammerfest, og noen anbefalinger fra denne gruppen foreligger ennå ikke. Rapporten fra Hammerfest skal også videre til ICES. Det er imidlertid grunn til å anta at anbefalingen for vinterfisket 1983 vil komme til å ligge på noe høyere kvanta enn årets kvote på 800 000 tonn, og en kan også forvente et kvantum på et forholdsvis høyt nivå for sesongen høsten 1983 – våren 1984.

Møysommelig oppbygging

Også for atlanto-skandisk sild må en kunne konstatere at det møysommelige reguleringsarbeidet en har gjennomført nå begynner å gi resultater. Bestanden er i vekst om det foreløpig går langsomt og om det ennå er langt

igjen til at denne ressursen kommer tilbake til et stadium hvor en kan høste av den rike produksjonen i Norskehavet. En har forhåpninger til en noe kraftigere øking av gytebestanden i 1983 når 1979-årsklassen begynner å rekrutteres.

I årets 0-gruppeundersøkelser i Barentshavet fant en mussa i små mengder over forholdsvis store områder. I tidligere år har slike funn bare vært gjort rent sporadisk. Det er for tidlig å si hva dette betyr bestandsmessig, men vi håper å kunne følge opp saken med undersøkelser av sildeforekomster i Barentshavet. Om forekomstene av mussa på kysten og i fjordene kan vi foreløpig ikke si noe fordi våre undersøkelser først tar til senere i denne måneden. Vi ønsker ellers å utvide sildeundersøkelsene om våren for å forsøke å dekke den kjønnsmodne sildas utvandring fra gytefeltene.

Norsk vårsild

Nordsjøsilde har vist en noe kraftigere gjenvekst enn den norske vårsilda, men reguleringssituasjonen er ikke tilfresstillende. Gjenveksten er stort sett begrenset til den sydligste komponenten med gyteområde i Kanalen. Silde i den sentrale og nordlige del av Nordsjøen som er av størst interesse for norsk fiske, er der foreløpig liten gjenvekst i. Den nordlige komponenten har en gytebestand på 200–300 000 tonn, og den har ikke endret seg merkbart siden 1978. Det er fare for at en her er kommet tilbake til situasjonen en hadde i første halvdel av 1970-årene med et fiske på yngel og ungsild som er en sterk belastning på bestanden og forhindrer en gjenoppbygging. Dette fisket skjer som bifangst i særlig det danske brislingfisket i den sydlige Nordsjøen og i brisling- og sildefisket i Skagerrak. ICES rådgivende fiskerikomiteé har derfor gått til et såvidt radikalt skritt å anbefale forbud mot alt sildefiske i Skagerrak og Kattegat i 1983 i et forsøk på å øke gjenveksten av Nordsjøsilde. Noen større sjanser for at dette skal kunne gjennomføres er der vel ikke, men det er en demonstrasjon av hvor alvorlig forskerne ser på dette problemet om yngelfiske i forhold til gjenoppbyggingen av bestandene. Anbefalinger om fisket på Nordsjøsilde for 1983 vil først bli behandlet i april neste år.

Også sildebestanden vest for Skotland har hatt en gjenvekst etter frednin-

gen i slutten av 1970-åra, og gytebestanden er anslått til 400–500 tusen tonn. Det er anbefalt et uttak på 70 000 tonn i 1982 og en foreløpig anbefaling om et liknende kvantum for 1983, men med mulighet for senere revisjon.

Nordsjømakrell – lysere

For Nordsjømakrellen kan vi under noe tvil kanskje også si at der er et lyspunkt i bestandstilstanden idet en i år har registrert en del rekruttering av to år gammel makrell – 1980-årsklassen. Vi har imidlertid forskningsmessige vanskeligheter med rekrutteringsmål for makrell, det er bare de helt store årsklasser vi oppfanger i yngelundersøkelsene i Nordsjøen. Men når en får analysert observasjonene fra årets undersøkelser, skulle en være i bedre stand til å vurdere bestandstilstanden.

Det knytter seg særlig interesse til makrellen nord for 62° og dens identitet. På basis av en del merkegjefangster konkluderte vi ifjor med at hovedparten av denne makrellen måtte ha kommet vestfra. I år har en et materiale på mer enn 30 merkegjefangster fra fisket der nord, og de viste at bare et fåtall stammet fra utsetninger i Nordsjøen. Vår konklusjon om at dette i overveiende grad vesentlig er makrell er såleis stadfestet.

For stort fiske

Den vestlige makrellen er framleis utsatt for et fiske som langt overstiger de anbefalte kvoter. Et anslag på årets fangst lyder på 600 000 tonn – omtrent det dobbelte av det anbefalte kvantum. Dette er jo vel å merke ikke en fellesbestand mellom Norge og EF.

Kvantumsregulering av seifisket?

Fisket på vår norske seibestand er som kjent ikke regulert ved totalkvoter, men andre lands fangst er begrenset, og en har forskjellige former for reguleringstiltak for å begrense ungseifisket. Det foreligger anbefalinger om kvantumsbegrensninger av seifisket, og i forhold

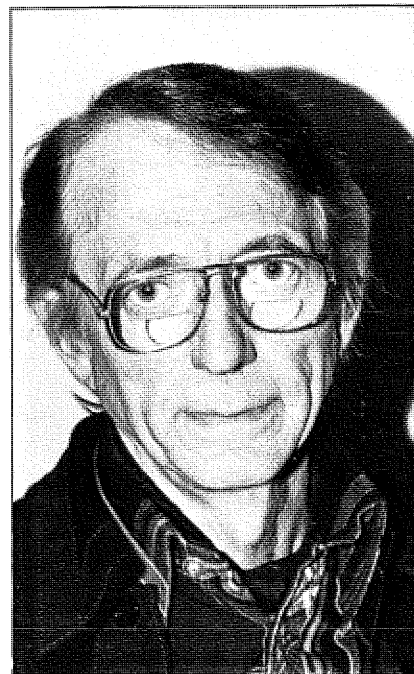
til disse var der et betydelig overfiske i 1981, ca 500 000 tonn, og det ventes å bli et overfiske i år på omlag det halve av dette kvantumet. Anbefalingen for 1983 går ut på at en bør begrense fisket til 130 000 tonn, og det bemerkes at en fremdeles har et for stort fiske av ungsei i forhold til en optimal utnyttelse av bestanden.

Bedre samarbeid trengs

I tillegg til denne oversikten over de viktigste og mest problemfylte fiskeresursene vil jeg i denne forsamlingen gjerne si noen ord om en annen type ressurser som er av stor interesse for Havforskningsinstituttet. Det er de vi får til rådighet for å kunne gjennomføre våre oppgaver, og også her må vi konstatere at på fiskerisiden er det knapphet på alle slags ressurser. Men med dette skal jeg ikke slutte meg til det alminnelige jammerkor som lyder vidt i den tida vi synes å være kommet inn i. Det er ganske spesifikke ting jeg vil fram med. Vårt fartøyproblem ser det nå ut til av vi omsider har fått en iallfall midlertidig løsning på. Vi har i mange år nå fartet rundt på havet med et foreldet fartøy, «Johan Hjort», som ingen norsk fiskebåtredere ville vært bekjent av. Med fast årlig leie av et ominnredet moderne fiskefartøy skulle vi foreløpig være rimelig bra stillt under forutsetning av at vi møter samme velvilje som hittil i Norges Fiskarlag mht. leiebåter for spesielle programmer.

Med arbeidskraft står det dårligere til. I de siste årene er våre arbeidsoppgaver økt både i omfang og i karakter. Vi har fått akvakulturnæringa som jeg nok vil si vi har fått betydelige forskningsressurser til, både hva angår eksperimentelle fasiliteter og folk. Vi har fått viktige oppgaver innen oljekonsekvensforskning, både av eksperimentell art og på overvåkingssiden. Her har vi fått utilstrekkelige ressurser til instrumentering og folk. Men den sektoren vi mest har følt svikt i forhold til behovet, er selve bestandsundersøkelsene.

Med etableringen av det økonomiske soneregimet i 1976 fulgte en øket forpliktelse for norsk ressursforvaltning. De relevante deler av den norske

fiskeridministrasjonen ble også utbygget med henblikk på å kunne møte disse forpliktelsene med ett vesentlig unntak: ressursforskningen. Vi har ikke blitt tilført den fartøytid, de folk og de fasiliteter på land som skulle sette oss i stand til å trappe opp vår forskningssvirksomhet på dette sentrale feltet til et forsvarlig nivå.

Vi kan peke på en rekke oppgaver som vi ikke er i stand til å dekke eller som vi må dekke ufullstendig som følge av manglende ressurser. Det gjelder særlig bestandene syd for Stad, hvor vi for en dels vekommende praktisk talt ikke har noen undersøkelser. Men det gjelder også andre viktige bestander, kolmule, akkar, kveite, rødspette. Det gjelder selundersøkelsene på kysten hvor vi har holdt det gående med nødtørrtig støtte fra NFFR. Det gjelder en del viktige bestandsidentitetsundersøkelser og rekrutteringsmålinger. Dette bare for å nevne noen av oppgavene vi burde gjøre mer omfattende arbeid på.

Vi har i flere år bedt om å få opprette en ny avdeling for sydlig bunnfisk. Fra 1983 har vi fått tillatelse til å omgjøre en allerede eksisterende forskerstilling slik at vi kan organisere en seksjon med en leder for å ta seg av disse oppgavene – uten tilførsel av nye ressurser.

NFFR dir. Roald Våge:

Uten kvinner – ingen framtid

I fiskeriministerens redegjørelse av hvilke faktorer som er viktige for hvilken struktur vi vil få i fiskerinæringen i framtiden, savnet jeg en nærmere omtale av de sentrale forhold som vi vet noe sikkert om i dag, og noen av disse vil jeg komme nærmere inn på her.

Det må slås fast at vi alle blir eldre og i 1990 er vi blitt 10 år eldre enn det vi var i 1980. Hva dette har å si for en fiskeribefolkning som alt idag har et relativt sterkt innslag av eldre yrkesutøvere kan enhver tenke seg. Om 10 år vil mange av de fiskere som idag er yrkesaktive ha gått over i pensjonistenes rekke.

Dette vil i seg selv ikke ha vært urovekkende om det i fiskeridistriktene hadde vært en normal fordeling mellom ulike aldersgrupper som i befolkningen forøvrig, og om antall kvinner i reproduktiv alder hadde stått i et rimelig forhold til antall menn.

En vet idag at antall kvinner i typiske fiskeridistrikter er færre enn antall menn. Disse skjevheter er spesielt store i de desirable gifteferdige aldre.

Likeledes vet vi at fiskerihustruer som i tidligere tider fikk relativt flere barn enn sine medsøstre i landet forøvrig, ikke gjør det lenger. Det barneoverskuddet som i tidligere tider var selve grunnlaget for en slik rekruttering til fiskeriene, eksisterer ikke lenger.

De to barn som det er vanlig å sette til verden i en fiskerifamilie i dag, utdannes bort fra yrket og bort fra fiskeridistriktene. Om en familie idag klarer å rekruttere sin ene sønn til fiskeryrket, og dermed tror seg sikre på at en har

fått en som vil overta og bli på hjemstedet, vil lett komme i den situasjon at så ikke vil være tilfelle når vedkommendes sønn ser seg om etter en hustru.

Med det kvinneunderskudd en har i fiskeridistriktene vil mye tale for at vedkommende vil måtte søke til byer og tettsteder for å finne seg kone eller samboer. Det viser seg at det er jentene som reiser først fra fiskeridistriktene.

Så lenge det ikke skapes arbeidsplasser for kvinner i de typiske fiskeridistrikt, vil fiskerinæring og fiskeristatistikk måtte gjennomgå store omveltninger i årene som kommer. Jeg vil gjøre forsamlingen oppmerksom på at for hver fisker en ønsker å rekruttere til næringen må en tilnærmet rekruttere en kvinne.

Hvem tror at en vil få våre døtre til å reise fra de steder hvor de har tatt utdanning og fått arbeid og til steder hvor en bare kan tilby den enkelte kvinne å sitte og vente på at mannen kommer hjem fra havet og passe sine barn. I en hypermoderne leilighet og 2 barn kan det bli i minste laget for å realisere det en er utdannet for.

Det er min tro at det som skjer med den del av fiskeribefolkningen som bare i mindre grad er representert her, kvinner, vil være mer avgjørende for strukturen i næringen enn mengde fisk, lønnsomhet, fartøyer, kvote marked osv.

Muligheten for å rekruttere nye kvinner til denne næringen kan vise seg mye vanskeligere enn å bygge opp igjen fiskeriresursene.

Hva dette vil ha å si for flåtestrukturen, antall fiskere, hvor fisket vil bli drevet fra, osv., vil jeg ikke ha uttalt meg noe skråsikkert om, men at det vil få stor betydning er jeg overbevist om. En må ikke se seg blind på de økonomiske problemer for den enkelte fisker, disse kan la seg løse, det andre spørsmålet blir sentralt da om alt så er såre vell.

Dir. Roald Våge i NFFR (t. h.) saman med (f. v.) fiskerisjefane Ola Haaland og Magne Bjørnerem og personleg sekretær Svein Munkejord.

Landsmøtet 1982

Fiskeriminister Thor Listau:

«Det vil koste noe å oppnå et bedre beskatningsmønster!»

«... den langsiktige målsettingen for næringen er at den fremdeles skal skape det næringsmessige grunnlaget for arbeidsliv og bosetting på kysten. Det skal fortsatt være en næring der fiskerne skal eie båtene og gjennom sine organisasjoner ha interesser i fordeling og salg av produktene. Det skal være en næring hvor arbeidstakere og fiskeindustri bevarer evnen til å møte de store utfordringene til fornying som markedene skaper».

– Slik konkluderte fiskeriministeren i sitt foredrag for Norges Fiskarlags Landsmøte, et foredrag som var gitt tittelen «Fiskerinæringens struktur og økonomi frem mot 1990-årene».

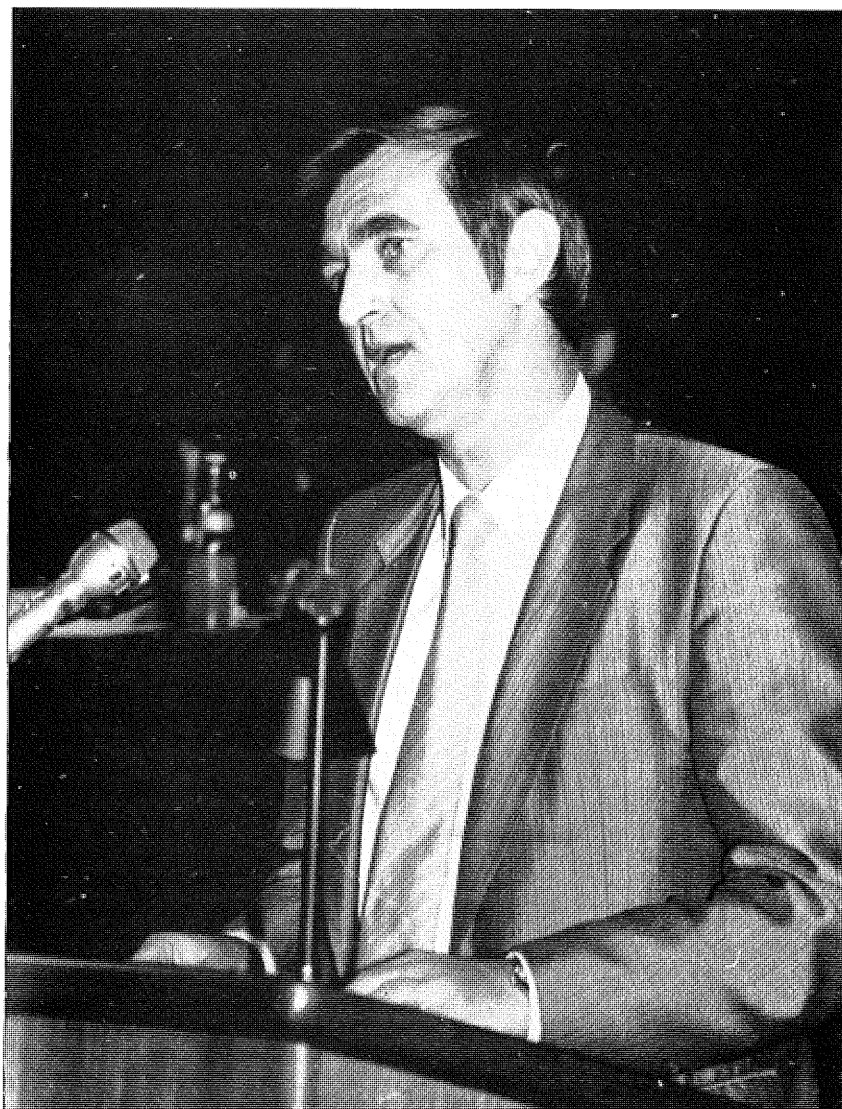
Fiskeriministeren åpnet med å peke på de mange usikkerhetsfaktorer som gjorde det umulig for han å gi noe facitsvar på spørsmålet. Han fortsatte med å drøfte en del faktorer og forhold som etter hans mening kommer til å påvirke utviklingen de nærmeste årene:

Fangstmulighetene

Den fremtidige lønnsomhet i norsk fiskerinæring vil naturligvis være sterkt knyttet til fiskeflåten fangstmuligheter og fangstutsikter. Her er det to faktorer som vil være bestemmende for utviklingen. Det ene er bestandssituasjonen for de forskjellige fiskeslag og forvaltningen av disse. Det andre er fordelingen av ressursene mellom de ulike land som forvalter ressursene sammen med oss.

Direktør Sætersdal har allerede redegjort for ressurs situasjonen for de viktigste fiskeslag. Jeg skal derfor ikke komme nærmere inn på den siden av saken. Jeg vil imidlertid si noen ord om den fremtidige forvaltningen av ressursene.

I tidligere tider kunne fiskerne utøve sitt yrke relativt fritt. Etter hvert som fiskeflåten ble større og mere effektiv, har det vært nødvendig å innføre stadig nye begrensninger i fisket. I dag er fiskeflåten så effektiv at den med letthet kunne utrydde enkelte fiskebestander, dersom det ikke ble gjennomført visse begrensninger i fisket. Reguleringsbehovet er naturligvis størst for de bestander som er mest truet, men for å sikre et størst mulig langtidsutbytte, vil det være nødvendig også å ha kontroll med bestander som er relativt gode. Dette innebærer at vi i fremtiden må basere oss på at det i de fleste fiskerierne – i hvertfall periodevis – vil måtte

gjennomføres forskjellige former for begrensninger.

Den tiden da man kunne drive et absolutt fritt fiske er definitivt forbi og reguleringer i fisket er noe vi er nødt til å lære oss å leve med.

Dette vil selvsagt få betydning for utviklingen i fiskerinæringen. Det vil blant annet kunne påvirke lønnsomheten i fisket og det vil få betydning for råstofftilførselen til fiskeindustrien. Videre vil det stille store krav til overvåkingen av de forskjellige fiskebestander og til myndighetenes kontroll med selve fisket. Utformingen av reguleringstiltakene blir naturligvis et viktig spørsmål og det gjør det nødvendig med et nært samarbeide mellom næringen og myndighetene.

På kort sikt kan nok reguleringene i fisket komme til å skape visse problemer, men på lengre sikt kan de bidra til at vi får en struktur i næringen som er mer fleksibel og har større evne til å omstille seg etter skiftende forhold.

Som kjent deler Norge forvaltningsansvaret og beskatningsretten til de viktigste fiskebestander med en rekke andre land – både i nord og sør.

I Barentshavet og Norskehavet vil de viktigste bestandene bli forvaltet i fellesskap mellom Norge og Sovjet. I Nordsjøen er praktisk talt samtlige bestander av betydning, såkalte fellesbestander mellom Norge og EF. Også ved Jan Mayen vil Norge måtte samarbeide med andre land når det gjelder viktige ressurser. Grunnlaget for vårt samarbeide med andre land er de fiskeritavtaler som vi har inngått. Disse avtalene omhandler både forskjellige former for reguleringstiltak og prinsippene for fordeling av kvotene mellom landene.

Den fremtidige kvotefordelingen av fiskeressursene, må i grove trekk forventes å følge det mønster som nå er etablert. Jeg vil likevel legge til at vi fra myndighetenes side, meget aktivt vil følge opp de norske interesser på dette området.

Fiskemønsteret kan imidlertid endre seg fra tid til annen, slik at vi kan få en større andel av enkelte fiskeslag som kompensasjon for andre lands fiske på overskuddsbestander hos oss. Vi kan f.eks. nå ta en større andel av både torsk og lodde i Barentshavet enn for et par år siden. Dette skyldes at Sovjet for tiden er mere interessert i å fiske kolmule. Situasjonen kan imidlertid på ny endre seg.

Våre fiskemuligheter vil derfor i hovedtrekkene være bestemt av størrel-

sen på de enkelte fiskebestander og den kvotefordeling som er avtalt. Hovedoppgaven når det gjelder ressursforvaltningen blir derfor å bygge opp igjen de forskjellige fiskebestander slik at de kan gi et størst mulig langtidsubytte.

I den forbindelse vil jeg trekke frem et forhold som vi nøye bør vurdere. Som kjent er det ikke bare det oppfiskede kvantum i antall tonn som teller. Like viktig er det å begrense antallet individer som fiskes. Beskatningsmønsteret er derfor av stor betydning for en vellykket ressursforvaltning.

Når det gjelder den norsk arktiske torsken vil det i tiden fremover være en viktig oppgave å begrense beskatningen på den mindre fisken, samtidig som vi må rasjonere med den gytebestand vi nå har. Skal vi få det til, må en større del av torskefisken konsentreres i norsk sone. Under normale forhold vil som kjent mesteparten av den store fisken stå i norsk sone, mens den mindre fisken befinner seg i sovjetisk sone. Dersom vi ønsker å få til et bedre beskatningsmønster, må vi akseptere at en større del av det sovjetiske fiske må foregå i norsk sone. Spørsmålet blir da ikke bare om Sovjet er innstilt på dette, men også om norske fiskere er forberedt på å godta de omstillinger som en slik situasjon krever.

Vi må være klar over at det vil koste noe dersom vi skal oppnå å få et bedre beskatningsmønster.

Direktør Sætersdal har som sagt gitt en grundig orientering om situasjonen for de viktigste fiskebestander. Jeg skal ikke gjenta det han har sagt, men vi må kunne konstatere at situasjonen ikke er så håpløs som man av og til kan få inntrykk av. For enkelte fiskeslag vil det nok bli en nedgang i det oppfiskede kvantum de nærmest årene. Det gjelder i første rekke i den norsk arktiske torsken. På andre fiskeslag vil det være mulig å opprettholde vårt nåværende kvantum og på noen områder vil det også være mulig å øke beskatningen. Totalt sett skulle derfor fangstmulighetene gi et brukbart grunnlag for fiskerinæringen de nærmeste årene. Dersom vi lykkes i vår ressursforvaltning vil vi forhåpentligvis i slutten av dette tiåret, kunne begynne en forsiktig ekspansjon i fisket på noen av de viktigste bestander.

Når det gjelder fangstmulighetene så er det et forhold som jeg til slutt vil nevne. Det gjelder den forskning og de forsøk som nå pågår både i Norge og i andre land om såkalt kulturbetinget

fiske. Jeg ser ikke bort fra at dette i fremtiden kan få stor betydning for norske fiskeres fangstmuligheter, men foreløpig er det for tidlig å trekke noen sikre konklusjoner. De resultatene forskerne hittil er kommet frem til er imidlertid så interessante at forskningsinnsatsen på dette område bør økes.

Flåten

Når det gjelder fiskeflåten struktur og lønnsomhet er det mange forhold som vil påvirke utviklingen. Fangstmulighetene – som jeg hittil har omtalt er et område, men også andre forhold spiller en viktig rolle. Det er heller ikke riktig å se på fiskeflåten problemer isolert. De må også sees i sammenheng med forholdene i fiskeindustrien og i næringen forøvrig. Noe av dette skal jeg komme tilbake til senere.

Ser vi på lønnsomhetsutviklingen i fiskeflåten de senere årene må vi dessverre konstatere at det har vært en synkende reell lønnsomhet i næringen.

Det materiale som legges frem av Budsjettnemnda for fiskerinæringen, viser imidlertid at lønnsomheten kan variere en god del mellom de forskjellige fiskerier og fartøygrupper. Beregningene viser også at det økonomiske hovedproblemet ligger på rederienes hånd. De tariffestede mannskapsandelene synes å gi en rimelig arbeidsgodtgjørelse til mannskapene, mens båteieren kommer noe dårligere ut.

Når man skal vurdere lønnsomheten i fiskeflåten er det imidlertid mange forhold som må trekkes inn. Det må bl.a. tas hensyn til at det på grunn av hardt arbeide og ubekvemt arbeidstid, ofte er mere enn en person bak hvert årsverk. Bak de gjennomsnittstall som man opererer med skjuler det seg også betydelige geografiske skjevheter, forskjeller mellom ulike fartøygrupper, samt forskjeller i driftstid og driftsformer. Likevel må det være grunn til å konstatere at det ved hjelp av betydelige overføringer fra staten, har vært mulig å opprettholde et rimelig utkomme for de som har hatt sitt arbeide i fiskeflåten.

Ser man på næringens reelle lønnsomhet – det vil si uten statsstøtte – vil man finne at arbeidsgodtgjørelsen de siste årene har ligget godt under gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.

Den negative utviklingen i næringens reelle lønnsomhet har flere årsaker. Svikten i de tradisjonelle fiskeressursene er en årsak. Den viktigste

årsak er nok likevel den sterke kostnadsøkningen her hjemme og en relativt beskjeden utvikling i fiskeprisene på verdensmarkedet. Den generelle svekkelsen av norsk næringslivs konkurransevne har med andre ord også rammet fiskerinæringen.

Den synkende reelle lønnsomhet er naturlig nok også et resultat av den overkapasitet som blandt annet svinnende ressurser har skapt. En del av overkapasiteten er imidlertid redusert gjennom forskjellige strukturtiltak, men fortsatt er det overkapasitet i deler av næringen.

Ser vi på utviklingen for fiskeflåten – både på kort og mellomlang sikt – må vi konstatere at det etter alt å dømme ikke vil være mulig å øke lønnsomheten vesentlig gjennom en generell økning av fangstvolumet. En bedring av lønnsomheten i fiskeflåten vil derfor være avhengig av tiltak på andre områder. Øket produktivitet i selve fisket er et område. Det vil si at vi må tilstrebe et mest mulig rasjonelt fiske og en større grad av fleksibilitet i flåten. Videre vil det bli stadig viktigere å utnytte råstoffet som bringes på land til produkter som gir den beste lønnsomhet. Dette er i første rekke en oppgave for industrien, men fiskerne kan også bidra til dette ved å sørge for den best mulige kvalitet på det råstoffet som bringes på land.

Den sterke kostnadsøkningen i Norge de senere år er et generelt problem, men påvirker naturligvis lønnsomheten i fiskerinæringen meget sterkt, fordi den er en eksportnæring. Regjeringens viktigste oppgave i tiden fremover er arbeidet for å styrke norsk næringslivs konkurransevne, både gjennom den generelle økonomiske politikk og ved spesielle tiltak overfor næringslivet. For at vi skal lykkes, må det vises moderasjon fra alle grupper i samfunnet. Lønnsoppgjøret må tilpasses den økonomiske situasjonen og veksten i de offentlige utgifter må reduseres. Dette gjør det naturligvis vanskeligere å løse alle de oppgaver vi står overfor. Men hensynet til vår konkurransevne betyr så mye – også for fiskerinæringen – at en del ting må kunne utsettes til økonomien igjen er blitt bedre.

For å bedre lønnsomheten i fiskeflåten er det nødvendig med en fortsatt tilpasning av kapasiteten i forhold til ressursgrunnlaget. Jeg er derfor innstilt på å diskutere en videreføring av en del av de strukturtiltak som er satt igang. Jeg har imidlertid lyst til å understreke at det på flere områder er begrenset

hvor langt man kan gå med å redusere kapasiteten uten at det får konsekvenser for bosettingen. Derfor vil det være en viktig oppgave å utnytte bedre den kapasiteten vi i dag har f.eks. gjennom en øket beskatning av fiskeressurser som hittil har vært lite utnyttet.

Fra myndighetenes side vil vi legge vekt på å sikre hele fiskeflåten et bredest mulig driftsgrunnlag med sikte på helårsdrift.

I den forbindelse er det naturlig å se nærmere på de konsesjonsordninger som gjelder i dag.

Fordelene ved konsesjonsordningene er naturligvis at de bidrar til å begrense deltagelsen i de enkelte fiskerier og styrker dermed lønnsomheten for de som får delta. Konsesjonsordningene bidrar imidlertid til å fastfryse strukturen i fiskeflåten. Den naturlige avgang blir mindre og unge fiskere har vanskeligheter for å skaffe seg et tilstrekkelig driftsgrunnlag. Samtidig blir fleksibiliteten i flåten mindre.

I Fiskeridepartementet arbeider vi nå med å gjennomgå forskjellige konsesjonsordninger med sikte på en mere rasjonell utnyttelse av det totale konsesjonsvolum og mere lønnsom drift i flåten. De endringer som hittil er gjort begrensende. Vi har imidlertid gitt grønt lys for, og oppmuntret til, at konsesjoner av ulike typer blir slått sammen og drevet med et mindre antall fartøy. På den måten får hvert fartøy et mer allsidig driftsgrunnlag, og kan foreta en smidigere tilpasning av driften. Samme råstoffmengde vil da kunne bringes på land med mindre kostnader.

En av de vanskeligste oppgavene vi står overfor, er hvordan vi skal få til en rimelig grad av utskifting og fornyelse av flåten, uten at vi samtidig øker kapasiteten. En bedring av lønnsomheten er naturligvis en vesentlig forutsetning for å få til en fornyelse i flåten. Men i tillegg må finansieringsordningene utformes slik at det enkelte fartøy får et tilfredsstillende driftsgrunnlag, uten at man samtidig får en økning av kapasiteten. Det finnes ingen enkel løsning på dette, men det er nødvendig at vi tar dette spørsmålet opp til bred vurdering. Blant annet bør det vurderes om man over fiskeriatvålen skal sette inn tiltak på dette området.

Når det gjelder fiskeriatvålen vil jeg vise til statsråd Gjertsen sitt innlegg på tirsdag. Jeg vil understreke at vi i sterkere grad bør bruke midlene til effektivisering og omstilling av næringen. Ved at en så stor del av støtte-

midlene anvendes som direkte inntektsstøtte, bidrar det til å låse fast en uheldig struktur i næringen og man får ikke den nødvendige omstilling og effektivisering som er nødvendig for å øke lønnsomheten. En bedre bruk av støttemidlene blir derfor en viktig oppgave i tiden fremover.

Fiskeindustrien.

Norsk fiskevareproduksjon er preget av stor geografisk spredning og et meget stort antall bedrifter. Med smått og stort har vi i alt ca. 950 enheter. Den samlede sysselsetting ligger i størrelsesorden 13.–14.000 årsverk. Vel 500 av anleggene og ca. halvparten av sysselsettingen ligger i de tre nordligste fylkene. Et annet karakteristisk trekk er at selve produksjonen ofte er preget av relativt enkel teknologi og konsentrasjon om ensartede produkter i store kvanta.

De tradisjonelle ferske, saltede, tørkede og fryste produktene representerer den alt overveiende delen av produksjonsverdien.

Når det gjelder fryseriene og de konvensjonelle anleggene kan det også være grunn til å peke på at kapasitetsutnyttelsen ligger forholdsvis lavt. Det gjelder særlig i forhold til tradisjonelle fiskeslag og produkttyper. Slik som ressursituasjonen fortøner seg for de nærmeste år, må vi regne med at denne overkapasiteten vil vedvare eller kanskje også øke i årene fremover, dersom man ikke foretar seg noe.

Det vil derfor fortsatt være behov for strukturtiltak i fiskeindustrien. På steder med flere fiskemottak kan kapasiteten fortsatt reduseres en del, men mange steder har bare et fiskemottak og en reduksjon her vil få store konsekvenser for bosettingen. Handlefriheten er derfor noe begrenset. Dessuten trenger vi en viss overkapasitet enkelte steder for å kunne avta fisken under sesongpregede fiskerier. Lønnsomhetsproblemene i fiskeindustrien kan derfor ikke bare løses gjennom kapasitetsreducerende tiltak.

Vi må med andre ord også søke nye veier. Et område hvor det bør satses sterkere er å få til en omlegging av produksjonen til nye produkter basert på hittil lite utnyttede råstoffer og ved hjelp av nye produksjonsprosesser. Det er selvsagt lett å si dette, men vanskeligere å gjennomføre i praksis. Jeg er imidlertid overbevist om at det er en av veiene man er nødt til å gå. Det

er da heller ikke noe revolusjonerende nytt i dette.

Dette er en prosess som har pågått og som fortsatt pågår rundt om i næringen. Jeg vil her trekke frem det som har skjedd med loddene. I løpet av få år har denne ressursen, som tidligere var lite utnyttet til menneskeføde, fått stadig stigende betydning for industrien. Det skjer også interessante ting innenfor ferskfiskomsetningen og på andre områder. Det kan imidlertid gjøres betydelig mere på dette område og utviklingen går for sent. Jeg er selvsagt klar over at en slik nyorientering innenfor fiskevareproduksjonen ikke kan skje over natta og det vil heller ikke kunne bli noe alternativ til dagens produksjonsformer, men det vil kunne bli et viktig supplement, som kan bidra til å styrke de bedrifter som allerede er etablert. Det er imidlertid en rekke hindringer som må overvinnes før en slik nyorientering skal kunne få noen effekt. Jeg vil her kort nevne et par forhold.

Rundt om i forskningsinstitusjoner og prøvelaboratorier, både her i landet og utenlands, utvikles det prosesser, produkter og teknologi som enten direkte eller i bearbejdet form kan nyttiggjøres i norsk fiskeindustri.

Imidlertid finnes det ikke noe systematisk opplegg for overføring av slik ny kunnskap fra forskningsmiljøene til produksjonsleddet.

En mulig måte å løse dette på kunne være er samarbeidsopplegg hvor både forskningen, offentlig fiskeridministrasjon og industrien selv er parter.

Den beste måte å formidle nye kunnskaper på er kanskje gjennom større bruk av såklare pilotprosjekter, hvor man i full skala kan prøve ut nye ideer. Slike pilotprosjekter vil både kunne bidra til å øke kunnskapene og samtidig virke som en slags «bjelleku» for resten av næringen. Med den risiko som slike pilotprosjekter innebærer vil det være nødvendig med visse økonomiske tilskudd til de bedrifter som deltar i slike prosjekter. De midlene som er avsatt til slike formål over fiskeriatvanten er på langt nær tilstrekkelig og det vil kreves betydelig høyere beløp dersom det skal være mulig å få til en opptrapping av aktiviteten på dette område.

Jeg vil derfor reise spørsmålet om ikke næringen selv i større grad burde kunne bidra med midler til slike prosjekter. En viktig forutsetning for at vi skal få til en nødvendig omstilling er at bedriftene selv føler et sterkt behov for

dette. Men det er også andre hindringer som må overvinnes.

Mange av de nye produktideene og prosessene som utvikles, forutsetter et svært avansert teknologisk nivå: For meg er det da litt av et tankekors at om vi nå relativt raskt greide å løse «overføringsproblemet», så eksisterer i dag svært få bedrifter eller miljøer innenfor norsk fiskeindustri hvor man vil være i stand til å nyttiggjøre seg de nye ideene.

Så selv om veiledning og formidling av forskning er viktig, henger mulighetene for praktisk resultat nøye sammen med kunnskapsnivå og kompetanse i bedriftene generelt. Tilsvarende betraktninger kan man også gjøre gjeldende for deler av markedsførings-siden.

På dette område vil det være nødvendig med en betydelig sterkere innsats både fra bedriftene selv, de ansatte og offentlige myndigheter. En utbygging av fagskolen for fiskeindustri i Vardø og etablering av en tilsvarende skole i Ålesund er viktige tiltak i denne sammenheng. Men også innenfor den enkelte bedrift må det satses sterkere for å styrke det faglige miljøet. Hvis jeg skulle velge et motto for den type omlegging jeg her har antydnet, måtte det bli – «*Fra fiskemottak til næringsmiddelindustri*».

Frosenfisk, tørrfisk og klippfisk er selvsagt næringsmidler gode nok. Men personlig tror jeg at norsk fiskeindustri vil ha mye å hente på en sterkere orientering i retning av mer avanserte produkter, hvor de tradisjonelle grensene mellom fiskevarer og andre matvarer mer eller mindre viskes ut. Ved å satse sterkere på dette feltet kan vi hente betydelige økonomiske gevinster i årene fremover. Utviklingen på tørrfiskmarkedene de siste månedene burde også minne oss om den usikkerhet som er knyttet til de tradisjonelle produkter.

Avsetningsmulighetene

En vesentlig forutsetning for en bedring av lønnsomheten i fiskerinæringen er gode avsetningsmuligheter for våre fiskevarer. Det har i flere år vært en heller svak prisutvikling på fiskevarer, sammenlignet med denn alminnelige inflasjon i de fleste samfunn. Det hersker stor usikkerhet om de framtidige markedsforholdene for ulike typer fiskeprodukter. Dessuten møter vi toll og handelshindringer på flere av de viktigste markedene.

Innenlandsmarkedet, som er det største enkeltmarked, vil sannsynligvis fortsatt være et godt betalende marked. Det burde imidlertid være mulig å øke fiskeforbruket i Norge og jeg kan opplyse at Fiskeridepartementet i samarbeid med Sosialdepartementet og Statens Ernæringsråd nå vurderer et initiativ for i samarbeid med næringen å legge opp til en kampanje for øket bruk av fisk. Dette vil vi imidlertid komme nærmere tilbake til på et senere tidspunkt.

Men selv om innenlandsmarkedet er vårt største enkeltmarked – så er det fortsatt eksporten av fiskeprodukter som blir avgjørende for utviklingen i næringen.

Den økonomiske utvikling i de industrialiserte land er meget usikker. Hovedtendensen synes å være en fortsatt stagnasjon i den økonomiske vekst, skjønt helhetsbildet kan synes noe lysere enn for en tid tilbake. I de to viktigste kjøperlandene av norske fiskevarer, Sverige og Storbritannia, er den økonomiske aktiviteten for tiden preget av stagnasjon. Et omslag her vil gi norsk fiskeeksport klare fordeler.

De utviklingsland som kjøper norske fiskevarer, har de senere år jamnt over hatt økonomisk vekst. Selv om en ikke kan regne med at denne veksten skal fortsette i samme tempo, synes det i alle fall rimelig å vente at landene skal kunne opprettholde det økonomiske nivå de er kommet på.

Tilførselene av fisk vil neppe øke vesentlig de nærmeste år dersom den økonomiske veksten i industrilandene fortsetter og dersom det fortsatt er vekst i verdensbefolkningen, er det liten grunn til å tro at prisutviklingen på fiskevarer på lang sikt vil bli svakere enn den har vært de senere år, tvert imot er det grunn til å vente en noe bedre utvikling. Dette forhold vil imidlertid kunne påvirkes av tilbudet på konkurrerende produkter, som f.eks. kjøtt og soyamel.

Kortvarige perioder med betydelig endring i tilbudet på ulike typer fisk må en imidlertid regne med, noe som kan gi store kortvarige prisutslag, særlig for ubearbejdet fisk og fiskevarer. Fiskeprodukter som selges som merkevarer, vil derimot kunne påregne en jamnere prisutvikling.

Salget av norske fiskeprodukter er imidlertid også avhengig av hvordan man organiserer eksporten. På dette området er det som kjent delte oppfatninger. Noen sverger til en absolutt fri eksport, mens andre ønsker en sentra-

lisering av eksporten. Jeg tror ikke svaret ligger i noen av disse ytterpunktene, men et sted midt i mellom. Det er som kjent svært kostbart å drive markedsføring i dag – det gjelder ikke minst innenfor matvare sektoren. For å kunne gjennomføre en skikkelig markedsføring kreves det derfor en viss økonomisk styrke hos eksportørene. Derfor kan det være nødvendig med et samarbeide mellom forskjellige eksportører for å oppnå dette. Men dette betyr ikke at all eksport bør sentraliseres gjennom store eksportorganisasjoner. Tvert i mot kan det være en fordel med flere eksportører som kan stimulere hverandre, men som også kan samarbeide på de områder der dette er naturlig. Jeg har som kjent tatt initiativ for å vurdere en oppmykning av enkelte forhold vedrørende eksporten. I Stortingsmeldingen om norsk fiskerinæring som departementet legger frem i høst vil organiseringen av eksporten bli behandlet. Jeg skal derfor i denne omgang ikke gå nærmere inn på dette spørsmål.

Hval og sel

Sel- og hvalfangsten er en viktig del av norsk fiskerinæring. Den gir arbeidsplasser i distrikter med svakt næringsgrunnlag. Den er også viktig for å opprettholde den økologiske balansen i havet. Det som har skjedd i Øst-Finnmark de senere årene er et godt eksempel på dette. Den store selinvasjonen som man har hatt i dette området har ført til en betydelig nedgang i fisket. Også andre områder av kysten er rammet av store selbestander. I denne situasjonen er det uforståelig at enkelte land nå forsøker å stoppe selfangst og hvalfangst ut fra rene følelsesmessige årsaker. Til tross for klare vitenskapelige anbefalinger har store miljøvernorganisasjoner greid å påvirke mektige nasjoner til å legge hindringer i veien for fortsatt fangst.

Regjeringens standpunkt er at vi fortsatt skal høste av overskuddsbestander. Dette synet har vi på ulike måter fremført for regjeringene i de land som mest aktivt har gått mot fangst. Vi arbeider aktivt for fortsatt sel- og hvalfangst. Situasjonen er alvorlig, men jeg har fremdeles tro på at argumenter som er basert på solide vitenskapelige anbefalinger, vil slå igjennom når den endelige avgjørelse skal tas.

Jeg vil peke på at ikke minst de økologiske konsekvenser av en sterkt

økende selbestand i Barentshavet, kan få negative virkninger for fiskeriene dersom vi legger et langsiktig perspektiv til grunn.

Oppdrett

Oppdrett av fisk og skalldyr er en lønnsom næring med store utviklingsmuligheter, og som det stilles store forventninger til. For å oppfylle forventningene bør næringen gis muligheter for å utvikle seg på et sunt økonomisk grunnlag innenfor visse rammebetingelser.

Fiskeoppdrettsloven er etter departementets mening lite anvendelig slik den er utformet i dag. Vanskelighetene skapes i hovedsak av lovens krav om at myndighetene skal vurdere konsekjonstildelingen i forhold til avsetningsmulighetene på markedet. For det første er det ingen instans som kan eller som har mulighet for å bygge opp tilstrekkelig kompetanse til å foreta fornuftige markedsvurderinger.

For det andre vil slike vurderinger bli svært usikre, bl.a. fordi det går 3–4 år fra en ny konsesjon blir gitt til anlegget er i produksjon.

Hvordan avtaksforholdene vil være flere år inn i fremtiden, er det absolutt ingen gitt å spå noe om, uansett kompetanse.

Vi mener derfor at det er behov for visse endringer i oppdrettsloven. Men dette betyr ikke at vi går inn for å «opphøve oppdrettsloven» eller å «legge alt fritt» slik det stadig fremstilles. Vi går inn for en håndterbar lov, uten den rigide næringsmessige konsesjonsbehandling som loven nå krever. Det vil fortsatt være nødvendig med tillatelse fra myndigheten for å drive med oppdrett. Tillatelsen vil imidlertid bli gitt på mere målbare kriterier som krav til lokalitetene, forurensningen, kapital- og eierstruktur, og noe som vi ser som særlig viktig for en konkurransedyktig næring, – krav til kompetanse hos den som skal være ansvarlig for driften av anlegget. På en del områder vil kravene bli skjerpet i forhold til gjeldende lov. Vi legger opp til at oppdrettsnæringen fortsatt skal være en distriktsnæring, basert på en selveierstruktur.

Departementet har i lengre tid arbeidet med et høringsnotat om disse spørsmålene. Notatet er på det nærmeste ferdig, og kan sendes ut til de berørte høringsinstanser med det aller første.

Konklusjon

Jeg har i dette foredraget pekt på de viktigste faktorene som mer enn noe annet vil påvirke fiskerinæringens struktur og økonomi i det nærmeste tiåret. På kort sikt er det begrenset hva vi kan gjøre for å påvirke strukturen. På litt lengre sikt kan vi ha målsettinger om hvordan næringen skal utvikle seg. Men også her vil ressursmessige, økonomiske og markedsmessige forhold som vi idag ikke har full oversikt over, påvirke næringens og samfunnets evne til å virkeliggjøre målsettingene. Det helt fundamentale forhold at næringen på nesten alle områder er utsatt for store svingninger, gjør at den vil ha behov for å tilpasse seg de skiftende forholdene både raskt og smidig. Det er først og fremst når denne evnen mangler at det oppstår problemer og «forstoppelser» som kan vokse til en uhåndterbar størrelse.

Når det er sagt må jeg samtidig peke på at den langsiktige målsettingen for næringen er at den fremdeles skal skape det næringsmessige grunnlaget for arbeidsliv og bosetting på kysten. Det skal fortsatt være en næring der fiskerne skal eie båtene og gjennom sine organisasjoner ha interesser i fordeling og salg av produktene. Det skal også være en næring hvor arbeidstakere og fiskeindustri bevarer evnen til å møte de store utfordringene til fornying som markedene skaper.

Jeg har påpekt det grunnleggende forhold at alle våre viktige fiskebestander er felles med andre land. Dette innebærer at også i årene fremover vil arbeidet med å få orden og kontroll i disse spørsmålene være sentrale

For de fleste fiskebestander er grunnlaget for de nærmeste årene like gode som de har vært siden slutten av 70-tallet. Det gir tross alt et rimelig driftsgrunnlag for fiskerne. Det er interessant å registrere at det på forskningshold gjør seg gjeldende en forsiktig optimisme for flere bestander frem mot slutten av 80-tallet.

Det viser at fiskernes forsakelse har gitt resultater. Dette lover godt også når det gjelder å forvente resultater av de reguleringer som vi nå i fellesskap må gjennomføre.

Når kvotene blir små blir gjerne spørsmålet om hvem som skal få fiske satt på spissen. Jeg finner grunn til å minne om at forholdene fra landsende til landsende, fra fiskevær til fiskevær

(Forts. neste side)

Det gjelder framtiden for norsk hvalfangstnæring:

Fiskeindustriens Landsforening ber myndighetene reagere

«Det er av største betydning at Norge ikke viker tilbake for det press som nå utøves gjennom bl.a. Greenpeace-bevegelsen for å stoppe all hvalfangst.

Fra norsk side må det iverksettes tiltak for å rette opp de skjeve framstillinger den internasjonale opinionen utsettes for.

Gjennom diplomatisk vei må det arbeides intenst for å motvirke at straffetiltak av handelspolitisk karakter iverksettes mot Norge.»

Det er Fiskeindustriens Landsforening som sier dette i et brev til Fiskeridepartementet.

Den Internasjonale Hvalfangstkommissjonen (IWC) har som kjent fattet et vedtak som innebærer stans i all hvalfangst fra sesongen 184/85.

De forskjellige dyre- og fiskebestander er deler av og ledd i et økologisk system. All erfaring tilsier at når en art totalfredes vil det få konsekvenser for de øvrige bestander. Selplagen i Øst-Finnmark er et klart eksempel på dette.

Det er derfor viktig å høste av naturens overskudd.

For en fiske- og fangstnasjon som Norge er dette av største prinsipielle betydning. I denne sammenheng er det fra forskerhold framholdt at den fangst på ca. 1800 dyr som utøves i Nord-Øst-Atlanteren er et helt realistisk nivå for å sikre bestandens overlevelse og vekst.

Sett i sammenheng med andre fiskeressurser er det klart at en ukontrollert økning av hval og sel vil få store konsekvenser for yngel- og ungfiskbestanden som jo er fødegrunnlaget for disse artene.

Norsk hvalfangst har tradisjoner langt tilbake i tiden. For kystbefolkningen har det således alltid vært og er fortsatt en viktig del av næringslivet og av fundamental betydning for mange lokalsamfunn i Norge.

Fiskeindustriens Landsforening mener videre at Norge må reservere seg mot vedtaket på Brighton-møtet i den Internasjonale Hvalfangstkommissjonen. Man må videre fra norsk side nøye vurdere nytten av å fortsette sin virksomhet i denne kommisjon som jo etterhvert utmerker seg med et stadig voksende flertall av ikkefangstnasjoner.

Den hets som Norge utsettes for nå, gjelder hvalfangst. Men det er dessverre nærliggende å tro at den i neste omgang kanskje vil gjelde andre viktige bestander for fiskerinæringen.

Norske myndigheter må derfor snart mulig legge opp en strategi for å finne en akseptabel løsning i saken framgår det av vedtaket.

Lekker årbok fra Island

Islendingene har klart det igjen! Et par måneder før 1982 går over i historien er Iceland Review på markedet med årboka for fiskeriene på Saga-øya.

Både politikere og fiskeridireksjonen på Island får komme til ordet i denne årboka som også inneholder artikler fra forskerne.

I tillegg til fiskeristatistikk er det også plass til fiskeindustrien mellom de fargerike permene. Annonnene fra mange av produsentene er ikke mindre fargerike, og bærer preg av at islendingene har forstått hvordan profesjonell markedsføring skal legges opp. Kanskje en tilsvarende årbok er noe for fiskerinæringen Norge?

Iceland 1982 Fisheries Yearbook

Iceland Review

(Fortsatt fra forr. side)

er sterkt vekslende og at vi i årene fremover vil trenge alle typer fartøyer – tråleren og sjarken, ringnotbåten og bankbåten. Det som er viktig er at vi stadig justerer sammensetningen av flåten slik at vi fisker så effektivt og billig som mulig.

Jeg tror historien har vist at fiskerinæringen har hatt best evne til å fornye seg når den har stått overfor store utfordringer. Jeg tror at mer enn noen gang før vil næringens fremtid være avhengig av at unge mennesker som står foran sitt yrkesvalg føler at næringen møter de med interessante utfordringer. Dette bør kanskje være den viktigste ledetråden av alle for det neste tiåret.

F.G. øker – også i pris!

Vi nærmer oss 1983 med stormskritt – og med det håper vi på et nytt godt år for Fiskets Gang.

Men alt blir dyrere, også å lage Fiskets Gang. Derfor er vi nødt til å sette opp abonnementsprisen, om enn ikke så mye. De nye prisene blir:

innenlands og Norden	kr. 125,-
øvrige utland	kr. 200,-
øvrige utland med flypost	kr. 250,-

Som sagt, økningen er ikke stor. Og vi minner om at alle tilknyttet fiskerinæringa kan trekke utgiften fra på sjømeldinga.

F. G.

Frå Reguleringsutvalet

Reguleringsutvalet for fiskeria kom på sitt møte i Bergen fredag ikkje med noko endeleg tilråding om regulering av fisket etter norsk-arktisk torsk med konvensjonelle reiskaper. Utvalet var samd i dei tre hovudprinsippa for reguleringsopplegget, periodestopp, utvida helgefredning og maksimalkvotar.

På neste møte vil utvalet vurdere spørsmål om fartøyskvotar for større fartøy og eventuell avgrensing av garnmengde.

Utvalet tok ikkje standpunkt til i kva grad dei ulike metodane bør koma med i den totale reguleringsordninga. Dette bør sjåast i samanheng med dei endelege reiskapskvotane for 1983, heiter det i tilrådinga.

Reguleringsutvalet for fiskeria

gjekk samrøystes inn for å tilrå at minstemålet på torsk vert auka frå 42 til 47 cm, og at minstemålet for hyse vert auka frå 39 til 43 cm. Denne tilrådinga bør, slik utvalet ser det, tre i kraft frå 1. januar 1983.

Utvalet tilrådde samstundes at det i ein overgangsperiode, fram til 1. januar 1985, vert høve til å bruka maskevidde ned til 110 mm, framfor dei bakerste 12 metrane i snurrevaden.

Reguleringsutvalet vil koma attende til ei endeleg tilråding omkring torskefisket med konvensjonelle reiskaper i 1983 på sitt neste møte 6. og 7. desember.

På dette møtet skal reguleringsutvalet og drøfta regulering av vinterloddefisket for neste år.

Reguleringsutvalet kom ikkje

med tilråding om seifisket i 1983. Norske fiskarar har til no fiska opp vel 49.000 tonn av dei omlag 56.000 tonna vi disponerer sør for 62° nord. I EF-sona har norske fiskarar teke 95% av kvoten på 26.000 tonn, og trålfisket er difor stoppa. Resten av kvoten er reservert for garnflåten.

Når det gjeld fisket i norsk sone, kjem Fiskeridirektøren til å følgje utviklinga.

Reguleringsutvalet tilrådde vidare at Seiutvalet sine forslag til minstemål vert gjort til regel. Det tyder at minstemålet på sei vert 40 cm nord for Lofotveggen, 37 cm mellom Lofotveggen og 65° 30' nord, 35 cm mellom 65° 30' nord og 62° 11' nord, og 32 cm sør for denne grensa.

LÅN & LØYVE

«Gunnar Langva»

Bjarne G. Longva, Åsestranda, har fått tillatelse til å innstallere fryseanlegg om bord i m/s «Gunnar Langva», M-189-A, med følgende kapasiteter: fryselagervolum: 200 m³, vertikale platefrysere: 34 t/døgn og kompressorkapasitet: 181.000 Kcal/h v/-35/+25°C. Det forutsettes at fryselagervolumet holdes innenfor fartøyets tillatte lastekapasitet på 9.750 hl (975 m³). Samtidig gis tillatelse til å forlenge fartøyet med inntil 5 m.

«Karoløs»

Odd Karsten Østervold m.fl., Bekkjærвик, har fått tillatelse til å endre den tillatte lastekapasitet for m/s «Karoløs», H-347-AV, i forbindelse med endringer i ringnotforskriftenes § 5.

Norevåg Fiske A/S, Kolgrov,

har søkt om etablering av klekkeri og settefiskanlegg 350.000 stk. sjødyktig settefisk.

«Kings Cross»

Harold Sævik m.fl., Eggesbønes, har fått frysekonsesjon for m/s «Kings Cross», M-416-HØ, med frysevolum på 600 m³. De gis også tillatelse til å forlenge fartøyet med inntil 10 meter.

«Barvåg»

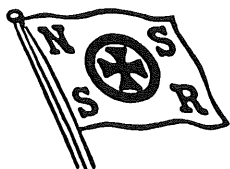
Roger Nordstrand, Valderøy, har fått tillatelse til å erverve eiendomsretten til m/s «Barvåg», M-56-EE. Fartøyet kan ikke nyttes til å fiske med trål uten etter samtykke fra Fiskeridirektøren.

«Fonnes»

Odd Gullaksen m.fl., Fonnes, har fått tillatelse til å forlenge m/s «Fonnes», H-1-AM, med inntil 5 meter under forutsetning at fartøyets lastekapasitet etter forlengelsen ikke blir mer enn 8.600 hl.

«Lillian-Greta»

Per-Arne Hansen, Vardø, har fått tillatelse til å drive trålfiske etter kolmule i områdene vest av 0-meridianen og øst for 0-meridianen nord for 62° n.br. samt trålfiske etter lodde og polartorsk. Tillatelsen gir ikke adgang til å drive trålfiske etter andre fiskearter enn de nevnte. Den gir heller ikke adgang til å drive trålfiske etter kolmule i områdene øst av 0-meridianen sør for 62° n.br.

Enstemmig Generalmøtevedtak:

Skisse til fremtidig plan

En studie og analyse av Redningssekskapets virksomhet fram til år 2000 var den viktigste saken som ble lagt fram på NSSR's Generalmøte i Skien den 17. og 18. september. Hensikten med skissen har vært å vurdere Selskapets stilling i den totale redningstjeneste, blandt annet for å kunne komme fram til optimal stasjonering og rasjonelle fartøystyper med en gradvis fornyelse av flåten.

Redningssekskapets flåte består idag av 38 fartøyer. Det eldste ble bygget i 1956- det yngste i 1981/82. Gjennomsnittsalderen er 16 år. Men alder alene behøver ikke være avgjørende for et fartøys funksjonstid. Like vesentlig ved en vurdering av behovet for fartøysfornyelse, er den teknologiske utvikling og omgivelsenes endrede rammebetingelser. Denne utviklingen er idag så omsegripende, at den setter store krav til enhver organisasjon som ikke bare ønsker å følge med i utviklingen, men helst bør ligge noen skritt foran. Redningssekskapet og redningstjenesten danner ikke noe unntak.

Hovedredningssentralene

I løpet av de siste 10-15 år, med andre ord omtrent i løpet av gjennomsnittsalderen på Redningssekskapets flåte, har det funnet sted en revolusjonerende utvikling langs vår kyst og i de nære havområder. Det er nok å peke på offshore-aktiviteten med tilhørende aktiviteter, endringen i våre fiskeriers struktur, og ikke minst økning av fri-

tidsflåten, som idag med smått og stort teller over 600.000 enheter. Parallelt har den vitenskapelige og teknologiske utvikling bevirket at sikkerheten til sjøs har økt.

Som et resultat av den økende aktivitet og de endrede rammebetingelser, har også den totale redningskapasitet økt. Helikoptere gjør det idag mulig å redde mennesker innen en tidsramme og under værforhold som bare for endel år siden ville ha vært utenkelige. Redningstjenestens oppbygning og organisasjon med Hovedredningssentralene som de sentrale ledd gjør det i dag mulig å trekke på alle de ressurser som når det er nødvendig, representerer et redningspotensial, herunder ethvert egnet fly eller fartøy, sivilt såvel som militært.

Nøye sammenheng

Når nå redningssekskapet i pakt med sine tradisjoner skal se framover, er man nødt til å ta hensyn til de endrede rammebetingelser for å kunne konkretisere planene for årene som kommer. Dette anses vesentlig for at Selskapet skal kunne finne sin rette og nødvendige plassering i den totale redningstjeneste.

Når det er nødvendig å fremme forslag om en flåte så langt fram som til år 2000, er dette fordi nyanskaffelser og utrangering må sees i nøye sammenheng. Dersom dette ikke blir gjort, vil Selskapet kunne bli stående

overfor det problem at en rekke fartøyer må utrangeres samtidig, med det resultat at en enten vil stå overfor plutselige og drastiske nedskjæringer av flåten, eller må ut med betydelige investeringsbeløp på kort tid til bygging av nye fartøyer for å erstatte de utrangerte. En må imidlertid presisere de usikkerhetsfaktorer som enhver langtidsplan har innebygget i seg, og nødvendigheten av en oppdatering og justering av planen fra år til år. Men samtidig må nødvendigheten av å arbeide etter en plan understrekes.

Stasjoneringsplanen

Når det gjelder stasjoneringen av skøytene, er man kommet fram til følgnede løsning:

Følgende stasjoner foreslås nedlagt eller omprioritert:

Skjærhallen (vinter), Flekkerøy (vinter), Rasvåg (1.9.-31.12.) Espevær (utrykning), Fedje (hele året), Ona (hele året), Træna (hele året), Gryllefjord (hele året) og Honningsvåg (1.10.-30.4.).

Følgende nye stasjoner foreslås opprettet:

Son-Drøbak (sommer), Fanafjorden (hele året), Lurøy-Røddøy (hele året), Senjahopen (hele året), Mehamn (1.10.-30.4. mot tidligere 1.3.-30.6.).

De foreslåtte ordninger vil gi en betydelig rasjonaliseringsgevinst, og planen anses som Selskapets plan i de nærmeste årene, men må være fleksibel og kunne justeres ut fra et helhetsbilde.

Gjenvalg

Hele Sentralstyret ble gjenvalgt. Det betyr at losoldermann Andreas Nordvik fra Sørvik fortsetter som president. Visepresident Ole Friele jr., Bergen. Styremedlemmer: Dagfinn Paust, Oslo, Erling Wiese-Haugland, Hamar, Elsa Barfoed, Oslo, Oscar Smith-Jacobsen, Stavanger, Olav Loe, Kvernes og Asbjørn Holm, Oslo.

Redningssekskapets generalsekretær er tidligere kontreadmiral Gustav A. Steimler.

Fra venstre visepresident i NSSR Ole Friele jr., Bergen, president Andreas Nordvik, Sørvik, og generalsekretær Gustav A. Steimler.

F. G. oversikt over fisket 18. til 31.10. 82:

Dårleg vér

har hemma aktiviteten i fiskeria i Troms baa dei to vekene. Men trass i at det er surt å opphalda seg utandørs, er det ein del som tek turen på sjøen.

Frå Eggakanten landa dei fangstar på frå 1.500 til 7.000 kg torsk og brosme i veke 42. Fangstane var tekne på line. Same veka og på same feltet tok linestubbaren «Jan Yngve» 12 tonn brosme.

Veka etter var linefangstane på Egga på frå 2.300 til 4.000 kg. Innhaldet var torsk og brosme.

På Arnøyhavet vart det drive fiske i veke 42, men ikkje veka etter. På juksa var fangstane frå 60 til 1.100 kg, mest sei. Det vart og teke ein seinnotfangst som inneheldt blandingssei. Fangsten var på 30 tonn.

Linefangstar med torsk og hyse på frå 3.000 til 5.000 kg vart tekne på Fugløyhavet i veke 42. Veka etter var linefangstane her frå 3.800 til 7.000 kg, og dei besto for det meste av torsk og brosme.

Garnfisket på Fugløyhavet gav fangstar på gjennomsnittleg 1.500 kg, sei og uer.

På Malangsrunden fiska dei med line i veke 42 og fekk fangstar på gjennomsnittleg 2.000 kg. Det meste var torsk. Også på Tromsøflaket gjekk linene i sjøen denne veka, og gjennomsnittsfangsten var på 7.000 kg.

Innhald: torsk og brosme. Veke 43 gav ein linefangst her, men den var til gjengjeld på 8.000 kg.

Seinotfisket på Andfjorden gav frå 6.000 til 10.000 kg blandingssei i veke 42. Veka etter vart det fiska med seinot på Øyfjordhavet, og fangstane her var frå 22.000 til 25.000 kg. «Trondskjær» var ein av båtane som fiska her.

Garnfisket på Mulegga resulterte i frå 4.900 til 7.000 kg sei og uer i veke 43, medan dei som fiska på Stordjupta med garn same veka fekk fangstar frå 4.000 til 5.000. Også her var det sei og uer dei fekk.

Linefisket på Vannvågfeltet i veke 43 gav gjennomsnittsfangstar på 2.000 kg torsk og brosme.

«Øyliner» som er utstyrt med autoline-system kom til Troms frå Finnmarkskysten med 65 tonn mest torsk i veke 42. Linestubbaren «Senjafjord» kom same vegen med 40 tonn torsk og brosme. Ein annan linestubbar kom med 38 tonn.

Trålfangstane frå Egga var på 90 og 105 tonn i veke 42. «Kasfjord» hadde den største og den inneheldt sei og blåkveite. Veke 43 hadde tre trålfangstar frå dette området. Kvantum: 60, 73 og 85 tonn. Dei to minste hadde for det meste blåkveite i rommet, medan den største fangsten tilhørde «Sør Troms» og den bestod for det meste av sei.

Før vi sluttar med trålfisket skal vi nemne at «Gisund» kom frå Nordsjøen

og leverte fangsten i Harstad og Gryllefjord. Fangsten var på 200 tonn og rommet var fylt av sei.

Frå Barentshavet kom «Stig Magne» til lands med 50 tonn reker i veke 42. Veka etter kom «Karl Snorre» same vegen med same kvantum.

Sommarloddefisket

er på det næraste slutt for i år. Dirigeringa stoppa 16. oktober og til då var det ialt teke 5.789.000 hl. Etter dirigeringa slutta er det fiska opp omlag 66.000 hl av denne smakfulle fisken.

Silda er det store

i tala frå Feitsildlaget sitt kontor i Trondheim. I veke 42 vart det landa 285 hl Trondheimsfjordsild, og den vart nytta til filét. Veka etter var kvantumet av dette eksklusive fiskeslaget 1616 hl.

5.112 hl norsk vårgytande sild vart omsett gjennom Feitsildlaget sitt Trondheimskontor i veke 42. Veka etter vart totalen 2.901 hl av dette sildeslaget. Og som avslutning på sildekalaset, kan vi nemne at det vart ilandført 350 hl stavsilde i veke 42. Denne silda vart konsumert.

Brislingfisket går mot slutten, men det dukkar framleis opp i statistikkane. I veke 42 vart det fiska opp 2.246 skjeeper, veka etter 5.665 skjeeper. Omlag 3.200 skjeeper vart nytta til hermetikk, vel 2.800 til fórr og omlag 1.800 skjeeper til kryddring.

Godt med torsk

og godt vér pregar den siste delen av oktober i Finnmark.

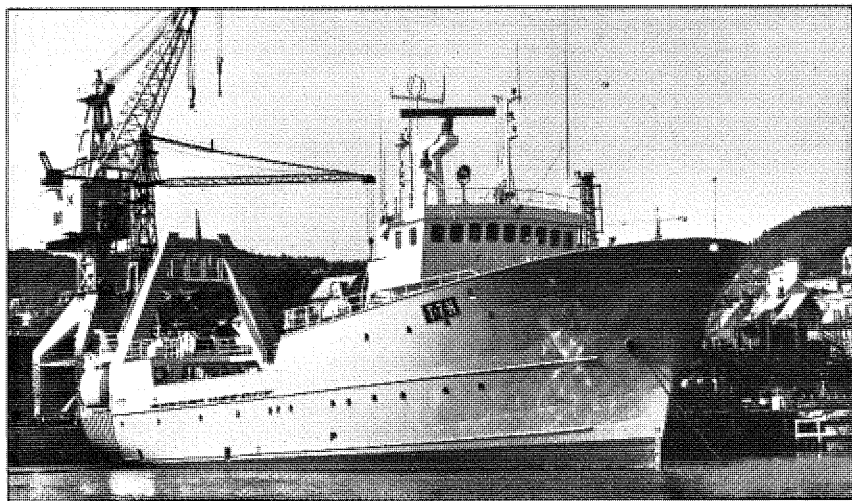
Dei har byrja å fiske att i Varangerområdet, og frå Bugøyenes vert det meldt om linefiske i veke 43, men diverre var det berre små fangstar. «Kerak» og «Persfjord» leverte fangstar i Vadsø, ein i kvar veke. «Kerak» hadde 77 tonn, «Persfjord» 73 tonn.

I Vardøområdet fiska dei med line baa vekene. I veke 42 gav det fangstar frå 75 til 130 kg på stampen. Veka etter var resultatet frå 100 til 130 kg. Ein fangst teken på autoline vart levert i Vardø i veke 42. Den var på 27 tonn. På snurrevad vart det teke fangstar frå 400 til 2.000 kg same veka, og veka etter leverte «Kerak» 73 tonn til Vardø.

«Varak» hadde 64,5 tonn i veke 42

«Øyliner» har fiska på Finnmarkskysten. Fangsten var på 65 tonn og vart levert i Troms.

«Kasfjord» leverte 105 tonn frå Egga i veke 42.

fottrål I» leverte 47 tonn sei i Lofoten i veke 43.

Dårleg vér –

slik lyder refrenget frå Råfisklaget i Trondheim. På Helgeland var det 0-aktivitet dei fjorten dagane. I området Helgeland-Nord Trøndelag vart det i veke 42 låssett sju seinotfangstar på i alt 45 tonn. Veka etter vart det låssett seks fangstar med i alt 40 tonn. I Sør Trøndelag vart det låssett ein seinotfangst med i alt 12 tonn.

Juksafisket etter akkar gav bra resultat første veka. I Ramsøy-området var dagsfangsten på rundt 800 kg. Veka etter kom ikkje fiskarane høgare opp enn 500 kg totalt. Ved Nordskaget på Frøya fekk dei i veke 42 200 kg dagen.

Første veka i november er den siste i årets krabbesong. Siste leveringsdag i Helgeland og på Nordmøre er 5., medan det i Nord- og Sør-Trøndelag er stopp allereie 2. Diverre har det i sluttspurten vore problem med å fylle kvotane. Dette har resultert i at ein-skilde har teke krabbe av dårleg kvalitet, og ei rekkje krabbefiskarar er melde til politiet.

Råfisklaget hadde elles ei sjeldan oppleving i denne perioden. Dei hadde vitjing av ein banklinebåt frå Island med 30 tonn frosen kveite. Båten heitte «Havhaug».

Første låssetting

hadde dei i Kristiansund denne perioden. Elles om åra er det no ein og anna

og «Andenesfisk II» hadde 68 tonn i veke 43. Båe leverte dei i Båtsfjord.

Fisket med autoline i dette området var godt i perioden. Første veka gav det fangstar mellom 6 og 18 tonn etter ei vekes drift. Andre veka leverde «Tor Inge» 20,3 tonn og «Norline» 40,5 tonn teke på autoline. På vanleg line var fangstane frå 80 til 110 kg i veke 42 og frå 100 til 150 kg veka etter.

Snurrevad fiska dei berrre med i veke 42 i Båtsfjordområdet. Fangstane var frå 3.000 til 4.500 kg. På akkarjuksa var vekefangstane mellom eit og seks tonn.

På line fekk dei fangstar frå 60 til 80 kg i veke 42, medan fangstane veka etter låg på 100 kg på stampen. På snurrevad var fangstane mellom 400 og 2.500 kg i veke 42, mens veke 43 gav frå 1.500 til 2.500 kg.

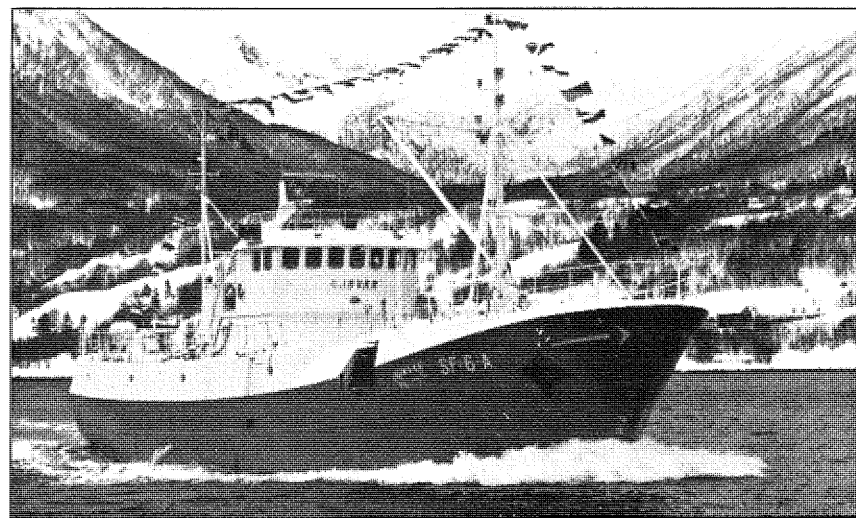
I Mehamnområdet fiska dei med snurrevad og juksa i veke 42. På snurrevad var fangstane på 32 kg (!), medan dei som fiska med snurrevad fekk mellom 200 og 600 kg på båten. Linefisket i veke 43 gav fangstar på 100 kg.

«Kjøllefjord» leverde sine 50 tonn med torsk heime i Kjøllefjord i veke 42. Her var elles eit bra fiske med snurrevad som gav fangstar mellom 500 og 2.800 kg i veke 42, mellom 1.500 og 2.000 kg i veka etter. På juksa fekk dei frå 100 til 200 kg i veke 42. Linefangstane veka etter var frå 50 til 75 kg.

«Bøtrål IV»

leverte heile 290 tonn, mest sei, i Vesterålen i veke 42. Han var då ein av seks trålarar som var innom Vesterålen

«Sjøvær» leverte 85 tonn pigghå i Måløy denne perioden.

Frå Røstbanken til Ålesund kom «Båtsfjord». Han hadde 100 tonn sei ombord.

seinotfangst som vert låssett også i dette området. Men i år hadde dei faktisk den første låssetjinga i veke 42. Då var låssetjingskvantumet 4 tonn.

Tre banklinebåtar vitja Kristiansund i veke 42. Fangstane deira var på 75, 80 og 110 tonn, og dei inneheldt brosme og lange. Fangstane var tekne på Træna-, Røstbanken og den eine kom frå Nordsjøen. Andre veka i perioden kom ein båt med 100 tonn brosme og lange frå Færøyane.

Til slutt: Ein garnbåt til Kristiansund frå Vikingbanken med 15 tonn sløydd sei.

Høge langeprisar

får dei som kjem til Ålesund med stor, fin lange – særleg frå Rock All. «Leinefisk» fekk betalt heile 9,50 pr. kg for dei 6 tonna med lange dei landa i veke 43. Den hadde imidlertid fangsten frå Norskerenna.

Vi skal sjå litt på fordelinga på einskilde fiskeslag i dei to vekene. Og vi tek til med i alt 1.224 tonn sløydd, kappa fisk i veke 42. Størst post i statistikken er lange, heile 475 tonn vart landa. Elles nemner vi frå denne veka: 160 tonn reke, 115 tonn brosme og 122 tonn storsei.

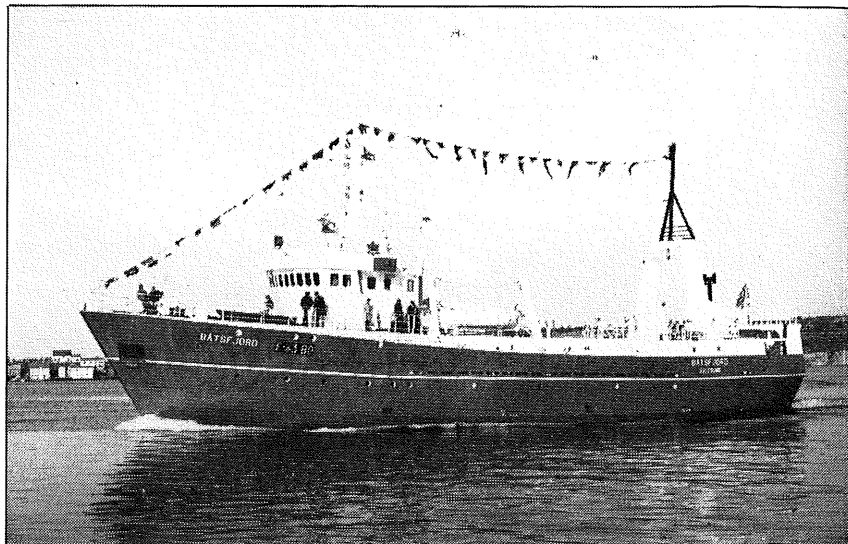
Veka etter var totalen 825 tonn og 385 av dei var storsei. 165 tonn reker vart landa i tillegg til 70 tonn brosme og salta sei.

Første veka dreg vi fram «Keltic» sin fangst. Den inneheldt 120 tonn lange og 25 tonn brosme. Dei fekk 8,40 for kiloen for langa. Det må vel kallast ein kjempetur.

I veke 43 kom altså «Leinefisk» med 6 tonn lange og 50 tonn brosme. «Dagny Kristin» kom til Ålesund med 40 tonn torsk frå Finnmark og 55 tonn salta sei frå Nordsjøen. Til slutt nemner vi at «Båtsfjord» kom frå Røstbanken med 100 tonn sei til Ålesund.

Gode prisar

oppnådde ein av del av dei som leverte sei i Måløy denne perioden. Som døme kan vi nemne «Fjellmøy». Ho kom inn i veke 43 med 15 tonn kappa sei og 23 tonn rund. For den runde fisken fekk ho 3,20 pr. kg, kappa fisken vart betalt med 6,- pr. kg. «Brimøy» leverte og denne veka. Ho hadde ei last på 26 tonn kappa sei og 13 tonn rund.

I veke 42 var «Knausen» den garnbåten som leverte størst fangst til Måløy. Fangsten var på 55 tonn sei og var teken på Vikingbanken. I alt kom det 80 tonn herifrå til Måløy med garnbåtar denne veka.

Fire banklinebåtar tok turen til Måløy med fangst i veke 42. «Førde jr.» hadde med 50 tonn lange og 15 tonn brosme. 10 tonn lange og 6 tonn brosme var i rommet til «Øyar» ved levering og «Stadhav» hadde 17 tonn lange og 20 tonn brosme. Den fjerde båten var «Vestkapp» og den leverte 45 tonn brosme.

Veke 42 gav to pigghåfangstar i Måløy. «Nygårdsjøen» leverte 100 tonn og «Sjøvær» 85 tonn. I veke 43 lossa og ein båt pigghå her. Det var «Førde» og den hadde 70 tonn ombord.

Levande pale

er lukusmat i nykokt stand på bergenske fat. I veke 42 vart den omsette i eit kvantum på 283 tonn i Hordafisk sitt område. Veka etter vart totalen 279 tonn.

Til Bremnes kom det inn to båtar med pigghå frå Shetlandskanten i denne perioden. Fangstane var på 100 og 75 tonn. I tillegg slang det litt død fisk i dette distriktet. I veke 42 47 tonn, veka etter 36 tonn.

Ikkje så svært

i Rogaland fiskesalslag sitt distrikt. Slår vi saman dei to vekene får vi ialt 3 tonn kokte reker og 21 tonn rå. Dessutan litt pigghå.

Ein del død fisk melder dei om. 61

tonn i veke 42, 138 veka etter. Av levande fisk vart det landa 25 tonn i veke 43, 4 tonn veka før. Frå hummarfisket som opna 1. oktober vert det meldt om 3 tonn i veke 42, 1 tonn veka etter.

Frå Rogaland vert det til slutt meldt om at dei eksporterte ei ålekvase innehaldande 6 tonn i veke 43.

Dårleg vér

la ein kraftig dempar på fisket i Skagerakfisk sitt område denne perioden. Særleg første veka var laber. Då vart det landa 8 tonn kokte reker og 30 tonn rå. Sildekvanter vart 44 tonn denne veka og heile 41 av dei vart eksporterte til Danmark. Same vegen gjekk ei ålekvase på 5 tonn. 70 tonn med diverse fisk gjer biletet komplett denne veka.

Siste veka i oktober var véret vesentleg betre og det same gjaldt ilandførte kvanta. 12 tonn kokte og 60 tonn rå reker blir følgt av 36 tonn sild og 10 tonn ål. Av dette gjekk 31 tonn sild og heile ålekvantumet til danske kjøparar. Veka 43 gav 85 tonn med diverse fisk på Sørlandet.

Mykje vind

er vi vane med om hausten og det har vi hatt mykje av på austsida av Oslofjorden denne perioden. Første veka vart det levert 1,6 tonn kokte og 3 tonn rå reker i Fjordfisk sitt område. Veka etter var tala 8,5 og 11 tonn.

Sild har dei framleis, 22 tonn i veke 42 og 13 tonn i 43. Biletet blir komplett med 7 og 12 tonn diverse fisk og 8 og 15 tonn pigghå.

Fisket etter sild, brisling, makrell og industrifisk pr. 31/10 1982

	I uken		I alt		Kvanta 1982 brukt til							
	18-24/10	25-31/10	Pr. 1/11	Pr. 31/10	Fersk		Frysing		Salting	Herme tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	1982	1982	1981	1982	Ekspor	Innenl.	Konsum	Agn				
<i>Feitsildfiskernes salgsdag</i>	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
(Nord for Stad)												
Feit- og småsild	502	420	2 820	4 545	359	2 197	91	—	1 880	—	8	10
Nordsjøisild	—	—	4	418	—	—	340	—	78	—	—	—
Kystbrisling	38	96	572	3 590	—	—	44	—	62	2 689	180	616
Havbrisling	—	—	413	317	—	—	—	—	—	—	143	175
Makrell	—	—	9 796	19 572	—	261	6 046	330	—	—	375	12 561
Vinterlodde	—	—	726 528	549 334	—	—	435	—	—	—	—	548 899
Sommerlodde	—	6 402	295 911	567 431	—	—	—	—	—	—	—	567 431
Øyepål	295	65	2 159	2 862	—	—	—	—	—	—	473	2 389
Tobis	—	—	699	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolmule	—	—	31 920	44 299	—	6 578	—	—	—	—	566	37 155
Hestmakrell	—	—	4	586	—	586	—	—	—	—	—	—
Polartorsk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	835	6 983	1073 825	1192 955	359	9 622	6 959	330	2 020	2 689	1 745	1169 235
<i>Noregs Sildesalslag</i>												
(Sør for Stad)												
Vintersild	—	—	744	533	—	469	—	—	30	—	34	—
Feit- og småsild	29	55	95	558	—	161	200	—	196	—	—	—
Nordsjøisild	267	821	4 115	11 882	3 587	—	7 740	—	236	—	76	243
Kystbrisling	623	509	6 890	8 838	—	18	—	—	183	7 312	1 324	—
Havbrisling	—	—	—	16 287	—	—	—	—	—	682	318	15 287
Vinterlodde	—	—	66 366	1 951	—	—	—	—	—	—	953	998
Sommerlodde	398	60	104 078	68 895	—	—	—	—	—	—	1 928	66 966
Øyepål	1 490	4 286	73 004	142 365	—	—	—	—	—	—	2 845	139 520
Tobis	—	—	53 460	48 197	—	—	—	—	—	—	113	48 085
Kolmule	—	—	117 676	117 417	—	—	—	—	—	—	418	116 999
I alt	2 807	5 731	426 428	416 922	3 587	648	7 940	—	646	7 994	8 011	388 097
<i>Norges Makrellag S/L</i>												
(Sør for Stad)												
Makrell	—	—	36 409	43 265	1 930	1 695	29 788	1 686	1	32	481	7 652
Hestmakrell	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt pr. 10/10	—	—	36 409	43 265	1 930	1 695	29 788	1 686	1	32	481	7 652
<i>Samlede kvanta:</i>												
Vintersild	—	—	744	533	—	469	—	—	30	—	34	—
Feit- og småsild	531	475	2 916	5 103	359	2 359	291	—	2 077	—	8	10
Nordsjøisild	267	821	4 119	12 300	3 587	—	8 080	—	314	—	76	243
Kystbrisling	661	605	7 462	12 428	—	18	44	—	245	10 002	1 504	616
Havbrisling	—	—	413	16 604	—	—	—	—	—	682	461	15 461
Makrell	—	—	46 205	62 838	1 930	1 956	35 834	2 016	1	32	856	20 213
Vinterlodde	—	—	792 894	551 285	—	—	435	—	—	—	953	549 897
Sommerlodde	398	6 462	402 989	636 325	—	—	—	—	—	—	1 928	634 397
Øyepål	1 785	4 351	75 163	145 227	—	—	—	—	—	—	3 319	141 909
Tobis	—	—	54 160	48 197	—	—	—	—	—	—	113	48 085
Kolmule	—	—	149 596	161 717	—	6 578	—	—	—	—	984	154 154
Hestmakrell	—	—	4	586	—	586	—	—	—	—	—	—
Polartorsk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	3 642	12 714	1536 662	1653 142	5 876	11 964	44 684	2 016	2 667	10 715	10 237	1564 983

Av fjordsild ble det i ukene brakt i land 115 tonn, og pr. 17/10 1982 605,5 tonn.

<i>Omregningsfaktorer kg</i>		<i>Conversion factors kg</i>		<i>Omregningsfaktorer kg</i>		<i>Conversion factors kg</i>	
1 hl fersk sild	93	1 hectolitre fresh herring	93	1 hl fersk tobis	100	1 hectolitre fresh sandeel	100
1 hl fersk lodde	97	1 hectolitre fresh capelin	97	1 hl fersk kolmule	92	1 hectolitre blue whiting	92
		1 hectolitre fresh polar		1 hl havbrisling			
1 hl fersk polartorsk	97	1 hectolitre fresh cod	97	(oppmaling)	95	1 hectolitre sprat for meal	95
		1 hectolitre fresh Norway pout	100	1 skjeppes brisling (konsum)	17	1 skjeppes sprat for human consumption	17

landbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1–24/10 1982 etter innkomne sluttседler. Tonn råfiskvekt*

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke		I alt		Kvanta 1982 brukt til						
	11-17/10	18-24/10	pr. 25/10 1981	pr. 24/10 1982	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>Priszone 1/2 – Finnmark¹</i>											
Torsk	1 189	953	57 076	61 184	1 036	36 596	7 612	15 786	129	24	—
Skrei	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	212	204	16 542	9 777	377	8 765	12	610	7	6	—
Sei	582	451	15 635	16 365	83	13 250	2 479	553	—	—	—
Brosme	44	47	611	471	3	40	74	354	—	—	—
Lange	—	0	4	2	—	0	2	1	—	—	—
Blålange	0	0	1	11	—	—	4	7	—	—	—
Lyr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	1	19	8	6	2	—	—	—	—	—
Blåkveite	31	17	258	322	73	248	0	—	—	—	—
Rødspette	41	25	335	298	134	164	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steinbit	42	14	761	745	15	481	—	—	—	250	—
Uer	7	24	522	697	314	369	5	—	—	8	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	4	1	—	1	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	75	0	—	—	—	—	—	—	0
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	436	273	14 815	17 250	224	17 026	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	256	258	—	794	68	642	—	—	—	84	—
I alt	2 841	2 267	106 658	107 925	2 334	77 583	10 189	17 310	135	373	0
<i>Priszone 3 – Troms²</i>											
Torsk	235	292	45 411	39 670	684	7 213	17 651	14 114	9	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	21	32	5 606	3 402	380	2 325	11	676	10	—	—
Sei	649	579	19 034	17 934	223	7 006	8 787	1 913	5	—	—
Brosme	58	76	1 652	1 478	27	51	268	1 132	1	—	—
Lange	1	3	58	74	2	0	35	36	—	—	—
Blålange	2	0	22	21	—	0	16	4	—	—	—
Lyr	—	—	—	0	—	—	—	0	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	2	2	55	29	27	2	—	—	—	—	—
Blåkveite	113	90	993	653	64	521	4	—	65	—	—
Rødspette	2	1	14	13	12	1	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steinbit	1	2	672	447	55	391	—	—	0	—	—
Uer	8	16	1 208	961	388	553	2	—	18	—	—
Rognkjeks	—	—	0	9	—	9	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	0	—	0	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	1	1	0	1	—	—	—	—	—
Ål	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	145	60	19	38	—	—	4	—	—
Krabbe	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	413	332	13 753	16 941	33	16 907	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	203	71	8	1 024	13	991	0	0	20	1	—
I alt	1 708	1 496	88 635	82 717	1 926	36 009	26 774	17 875	131	1	—
<i>Priss. 4/5/6 – Nordland³</i>											
Torsk	314	206	25 647	23 041	2 406	9 249	6 850	4 412	124	1	—
Skrei	242	0	39 310	49 517	364	2 832	22 517	23 730	74	—	—
Hyse	201	152	11 283	9 101	1 848	6 239	11	778	225	—	—
Sei	1 909	1 641	21 856	22 597	926	15 819	1 804	3 985	64	0	—
Brosme	72	76	3 792	2 301	61	11	501	1 728	0	—	—
Lange	16	14	700	570	12	26	464	67	1	—	—
Blålange	1	1	223	137	1	3	115	18	—	—	—
Lyr	2	0	51	56	42	0	6	8	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	4	4	86	100	97	3	—	—	—	—	—
Blåkveite	18	84	692	614	177	433	1	—	3	0	—
Rødspette	10	6	135	145	93	51	—	—	1	0	—
Div. flyndrefisk	0	0	5	1	1	0	—	—	—	0	0
Steinbit	4	1	188	215	63	150	0	0	2	0	—
Uer	45	63	1 987	1 866	821	1 022	15	—	8	0	—
Rognkjeks	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	0	1	41	32	21	11	0	—	—	—	—

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1982 brukt til						
	11-17/10	18-24/10	pr. 25/10 1981	pr. 24/10 1982	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Hermetikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	0	0	8	3	1	2	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	0	—	0	—	—	—	—	—
Krabbe	8	—	38	29	7	—	—	—	21	—	—
Hummer	—	7	—	7	2	—	—	—	4	—	—
Sjøkreps	—	—	—	63	—	63	—	—	—	—	—
Reke	—	16	409	542	193	350	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	35	24	505	815	150	111	2	17	9	524	—
I alt ⁶	2 882	2 296	106 956	111 752	7 286	36 375	32 287	34 743	536	526	0
<i>Prissone 7/8 - Trøndelag⁴</i>											
Torsk	36	23	3 852	3 176	921	408	917	890	37	4	—
Skrei	—	—	175	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	3	0	558	435	271	123	0	19	21	—	—
Sei	148	59	5 429	5 304	320	1 057	891	3 012	11	12	—
Brosme	11	6	1 226	790	29	3	511	248	0	—	—
Lange	2	1	444	372	4	0	227	140	—	0	—
Blålange	0	1	333	375	1	—	373	0	—	—	—
Lyr	5	2	210	156	108	19	1	12	16	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	0	18	22	21	1	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	0	5	1	4	—	—	—	—	—
Rødspette	0	0	4	12	12	0	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	4	0	0	—	—	—	—	0	—
Steinbit	0	0	9	5	4	1	—	—	—	—	—
Uer	11	8	327	348	341	5	2	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	0	0	9	7	6	1	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	1	1	5	9	9	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	1	0	0	—	—	—	1	—
Krabbe	159	109	867	742	135	—	—	—	630	—	—
Hummer	1	0	2	12	2	—	—	—	10	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	—	1	97	109	100	8	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	11	18	304	2 571	196	2 051	1	9	3	311	—
I alt	389	230	13 872	14 451	2 460	3 681	2 924	4 329	729	328	—
<i>Prissone 9 - Nordmøre⁵</i>											
Torsk	9	22	1 835	2 841	445	366	1 651	380	—	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	1	2	853	590	429	124	0	17	20	—	—
Sei	325	257	6 715	8 610	261	4 359	3 359	619	—	12	—
Brosme	153	110	3 076	2 748	2	—	1 768	978	—	—	—
Lange	62	45	1 592	1 333	6	—	1 227	100	—	—	—
Blålange	5	2	841	273	2	—	247	23	—	—	—
Lyr	1	1	160	159	125	8	1	7	18	—	—
Hvitting	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	0	21	8	4	3	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	2	167	93	74	—	—	—	—	—
Rødspette	0	0	5	6	6	0	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	0	0	4	2	2	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	0	9	16	6	10	—	—	—	—	—
Uer	3	3	167	182	117	64	1	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	0	0	8	9	7	1	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	0	0	15	7	1	6	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	0	—	0	—	—	—	—	—
Krabbe	37	43	312	278	2	—	—	—	277	—	—
Hummer	0	0	4	4	4	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Reke	0	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	19	6	203	1 299	7	1 267	—	—	—	26	—
I alt	614	493	15 825	18 536	1 522	6 282	8 254	2 124	315	38	—

¹ Prissone 1 og 2 omfatter Finnmark, (1) Tana og Varanger og Vardø sorenskriverier, (2) Hammerfest og Alta sorenskriverier.

² Prissone 3, hele Troms fylke.

³ Prissone 4, 5 og 6 omfatter Nordland (4) Vesterålen sorenskriveri unntatt den del av Hadsel herred som ligger på aust-Vågøy, (5) den del av Hadsel herred på Aust-Vågøy, Lofoten, Ofoten (unntatt herredene Gratangen og Salangen), og Salten sorenskriverier, og Bodø byfogdemåte, (6) Rana, Alstahaug og Brønnøy sorenskriveri.

⁴ Prissone 7 og 8 (7) Nord-Trøndelag fylke, (8) Sør-Trøndelag fylke.

⁵ Prissone 9, Nordmøre.

⁶ Gjelder bare sone 6.

* Sløyd og hodekappet.

Fisk brakt i land i tiden 1/1–24/10 1982 i distriktene til følgende salgslag.

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Fersk	Frysing	Kvanta 1982 brukt til				
	11-17/10	18-24/10	pr. 25/10 1981	pr. 24/10 1982			Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>Skagerrakkfisk S/L</i>											
Torsk	6	7	1 035	871	464	174	233	—	—	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	0	1	186	131	50	80	1	—	—	—	—
Sei	31	40	1 508	1 370	408	453	509	—	—	—	—
Brosme	0	0	9	8	3	2	4	—	—	—	—
Lange	3	1	206	160	76	20	64	—	—	—	—
Blålange	0	0	4	5	2	0	2	—	—	—	—
Lyr	5	5	527	341	244	87	11	—	—	—	—
Hvitting	0	0	25	15	2	13	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	1	10	11	11	—	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødspette	0	0	3	4	4	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	0	0	45	31	31	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	—	5	4	4	—	—	—	—	—	—
Uer	—	0	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	0	0	40	38	38	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	3	9	160	145	145	—	—	—	—	—	—
Skate/rokke	—	1	25	28	28	—	—	—	—	—	—
Ål	0	5	89	99	99	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Krabbe	1	1	—	5	5	—	—	—	—	—	—
Hummer	0	1	2	3	3	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	3	2	2	—	—	—	—	—	—
Reke	12	21	2 463	2 664	426	—	—	—	2 238	—	—
Annet og uspesifisert	4	14	243	355	291	2	63	—	—	—	—
I alt pr. 17/10	65	106	6 592	6 291	2 337	831	886	—	2 238	—	—
<i>Rogaland Fiskesalgslag S/L</i>											
Torsk	10	—	553	40	23	—	17	—	—	—	—
Skrei	—	—	153	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	12	—	320	25	25	—	—	—	—	—	—
Sei	149	—	2 534	515	255	55	205	—	—	—	—
Brosme	3	—	47	8	3	—	5	—	—	—	—
Lange	8	—	141	34	8	—	26	—	—	—	—
Blålange	1	—	6	3	0	—	2	—	—	—	—
Lyr	11	—	303	23	23	—	—	—	—	—	—
Hvitting	0	—	14	0	0	—	—	—	—	—	—
Lysing	1	—	84	3	3	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	—	1	0	0	—	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødspette	1	—	5	2	2	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	4	0	0	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	—	5	0	0	—	—	—	—	—	—
Uer	0	—	4	1	0	—	0	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	3	—	78	13	13	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	16	—	497	29	29	—	—	—	—	—	—
Skate/rokke	1	—	12	2	2	—	—	—	—	—	—
Ål	8	—	—	26	26	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	103	—	—	117	117	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	30	—	858	107	107	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	7	—	51	14	14	—	—	—	—	—	—
I alt pr. 10/10	362	—	5 670	962	652	55	255	—	—	—	—
<i>S/L Hordafisk</i>											
Torsk	4	1	289	259	167	26	42	24	—	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	1	0	124	79	58	16	—	5	—	—	—
Sei	294	225	5 259	4 251	485	2 483	988	295	—	—	—
Brosme	7	1	273	151	34	—	83	34	—	—	—
Lange	5	1	470	568	—	—	563	5	—	—	—
Blålange	1	0	18	103	7	—	96	0	—	—	—
Lyr	34	6	105	169	157	—	4	8	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	6	27	27	—	—	—	—	—	—
Kveite	—	0	5	4	4	—	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Rødspette	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	0	0	1	0	0	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	0	3	4	4	—	—	—	—	—	—

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1982 brukt til						
	11-17/10	18-24/10	pr. 25/10	pr. 24/10	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme-	Dyre- og	Mel og
	Tonn	Tonn	1981	1982	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	tikk	fiskefor	olje
Uer	0	0	6	6	—	3	3	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	1	0	15	20	20	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	83	22	—	22	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	280	75	1 063	903	903	—	—	—	—	—	—
Skate/rokke	0	0	26	4	4	—	—	—	—	—	—
Ål	5	—	72	55	55	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	46	32	30	—	—	—	—	2	—
Hummer	—	—	4	2	2	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Reke	—	—	16	22	22	0	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	2	1	30	63	49	14	—	—	—	—	—
I alt	634	310	7 914	6 745	2 028	2 565	1 779	372	2	—	—
<i>Sogn og Fjordane Fiskesalslag</i>											
Torsk	10	—	2 558	1 352	376	25	786	165	—	—	—
Skrei	—	—	—	250	50	—	150	50	—	—	—
Hyse	6	—	231	275	212	41	—	22	—	—	—
Sei	165	—	12 426	8 226	485	3 165	2 810	1 767	—	—	—
Brosme	10	—	1 295	1 725	—	—	1 685	40	—	—	—
Lange	7	—	3 852	4 983	1 561	—	3 332	90	—	—	—
Blålange	—	—	349	235	—	—	235	—	—	—	—
Lyr	10	—	129	158	135	—	23	—	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	1	—	3	31	2	29	—	—	—	—	—
Kveite	—	—	5	4	1	3	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødspette	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Steinbit	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Uer	—	—	21	11	5	4	2	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	150	—	438	560	510	50	—	—	—	—	—
Skate/rokke	—	—	106	71	—	71	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	150	—	8	260	—	—	—	—	—	260	—
Hummer	—	—	0	1	1	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	5	—	148	173	—	172	—	—	—	—	1
I alt pr. 17/10	514	—	21 571	18 319	3 342	3 560	9 023	2 134	260	1	—
<i>Sunnmøre og Romsdals Fiskesalslag</i>											
Torsk	50	20	27 818	23 885	1 785	8 965	11 875	1 210	50	—	—
Skrei	—	—	—	1 040	10	90	740	200	—	—	—
Hyse	30	10	4 584	4 363	1 155	2 773	175	240	20	—	—
Sei	450	460	39 958	43 402	4 080	14 517	16 715	8 090	—	—	—
Brosme	300	250	6 215	6 630	—	—	5 260	1 370	—	—	—
Lange	150	500	8 124	10 490	2 080	200	7 910	300	—	—	—
Blålange	20	60	2 233	661	—	—	661	—	—	—	—
Lyr	—	—	20	15	10	—	—	5	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	—	30	80	42	—	42	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	50	10	90	—	90	—	—	—	—	—
Rødspette	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steinbit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uer	10	—	1 290	2 045	1 430	615	—	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skate/rokke	10	—	49	75	—	75	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	20	50	—	50	—	—	—	—	—
Krabbe	10	10	105	70	—	20	—	—	—	50	—
Hummer	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	—	160	3 110	3 734	130	2 854	750	—	—	—	—
Annet og uspesifisert	50	60	—	330	100	230	—	—	—	—	—
I alt	1 080	1 610	93 616	96 923	10 781	30 521	44 086	11 415	120	—	—

A/S Fiskernes Bank / Trane Foto Studio, Trondheim

Prioritert blad
Returadresse: Fiskets Gang
Fiskeridirektoratet
Postboks 185, 5001 Bergen

En tryk forankring i Kyst-Norge

JOSTEIN RØTTINGEN

HAVE.

A/S Fiskernes Bank
KYSTENS BANK